Ազգ
Azg armenian daily
12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2003 ՈՒՐԲԱԹ 164 (2849)

Ռուսաստանի հայերի միությունը ակտիվորեն մասնակցելու է Պետդումայի ընտրություններին

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ռուսաստանի հայերի միությունը որոշել է դեկտեմբերի 7-ի Պետդումայի ընտրություններում առաջադրել մի խումբ հայերի թեկնածությունը, ապա համակարգել հայ դումայականների գործունեությունը։ «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, միության նախագահ Արա Աբրահամյանն ասել է, թե ՌՀՄ-ն հզոր կազմակերպություն է, 208 քաղաքներում ունի մասնաճյուղեր։ «Մենք ակտիվ բանակցություններ ենք վարում տարբեր կուսակցությունների ղեկավարների հետ եւ հոկտեմբերի 12-ից 18-ի ընթացքում կորոշենք, թե որ կազմակերպությանն ենք օգնելու», ասել է նա։ Ըստ Ա. Աբրահամյանի, ՌՀՄ-ն որոշել է նվազագույնը Պետդումա անցկացնել 5 հայ թեկնածուի, բայց ցուցակում կա 9 մարդ։

Իլհամ Ալիեւը կոչ է արել բոլոր կաղերը խզել հայերի հետ

ԲԱՔՈՒ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ադրբեջանի վարչապետ Իլհամ Ալիեւը երեկ ելույթ է ունեցել Բաքվի հեռուստատեսությամբ եւ ոչ կառավարական կազմակերպություններին կոչ արել խզել բոլոր կապերը Հայաստանի հետ, քանի դեռ «Ղարաբաղը չի վերադարձվել Ադրբեջանին», հաղորդում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը։

Հազար հայուհիներ թուրքական գերության մեջ

15-20 դոլարով նրանք իրենց մարմինը վաճառում են Ստամբուլի էժանագին հյուրանոցներում

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Ստամբուլ

«Հայ մարմնավաճառների թիվը Թուրքիայում մոտավոր հաշվարկներով հազարի սահմաններում է», անունը չհրապարակելու պայմանով «Ազգի» հետ զրույցում նշեց Ստամբուլում հավատարմագրված մի դիվանագետ։

Հայաստանը եւ Թուրքիան չունեն դիվանագիտական, հյուպատոսական հարաբերություններ, Թուրքիայում աշխատող կամ այդ երկրի տարածքում գտնվող Հայաստանի քաղաքացիների շահերը պաշտպանում է Ստամբուլում Ռուսաստանի Դաշնության հյուպատոսությունը։

Հայ-թուրքական կապերն այսօր սահմանափակվում են Երեւան-Ստամբուլ օդային թռիչքներով (շաբաթական երկու անգամ) եւ Երեւան-Ստամբուլ ավտոբուսային չվերթերով՝ Վրաստանի տարածքով։

«Հայ մարմնավաճառներին Թուրքիա տեղափոխելու հարցում մասնագիտացել է թուրքական «Մահմուդօղլու» ընկերությունը, որը Ստամբուլից Երեւան եւ հակառակ ուղղությամբ ավտոբուսային երթեր է իրականացնում», ասաց դիվանագետը։

Հայուհիներն իրենց մարմինը վաճառում են Ստամբուլի Բայազիտ թաղամասի էժանագին հյուրանոցներում՝ 15-20 դոլարով մեկ ժամվա համար։ Բացի Ստամբուլից, հայ մարմնավաճառներ կան ինչպես արեւմտյան Թուրքիայի այլ խոշոր քաղաքներում, այնպես էլ տնտեսապես հետամնաց Կարսում, Իգդիրում, Վանում։ Գնի առումով հայուհիները վրացի եւ ադրբեջանցի մարմնավաճառների հետ դասվում են նույն շարքում։

Տես էջ 4

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ԶՈՀԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հայերն ու ամերիկացիները նշեցին սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության հիշատակման օրը

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նոր ժամանակների ամերիկյան ողբերգության երկամյա տարելիցը «Մոսկվա» կինոթատրոնում առաջինը հիշատակել էին հայ երեխաները, ում նկարների ցուցահանդեսը ներկայացնում էր սեպտեմբերի 11-ը պատանեկան երեւակայության պատկերացմամբ։ Եվ զարմանալիորեն այդ նկարները կենսունակ ու վառ երանգներ ունեին, ինչը երեւի խոսում է ընդհանրապես մեր գենի մեջ ապրող լավատեսության մասին։

Նյու Յորքի 2 երկնաքերների կործանման պահին զոհված ավելի քան 3 հազար զոհերի հիշատակին նվիրված լռության րոպեն համրացրեց դահլիճը, ուր երեկ կայացած տխուր հանդիսությանը հրավիրվել էին Հայաստանում գործող դիվանագիտական ներկայացուցչությունների աշխատակիցներ, նախարարներ, քաղաքական գործիչներ, արվեստագետներ ու հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ։ Արծակուրդում գտնվող ԱՄՆ դեսպանը ներկա չէր հանդիսությանը։ Նրա փոխարեն հիշատակման խոսք ասաց ՀՀ-ում ԱՄՆ գործերի ժամանակավոր հավատարմատար տիկին Վիվիեն Ուոքերը։ «Ձեր մասնակցությամբ՝ թե անձնական, թե պաշտոնական մակարդակով, դուք մեզ օգնում եք հոգեբանորեն՝ հիշելու ԱՄՆ պատմության այն ծանր օրը, երբ տարբեր ազգերի ու հասարակական դիրքի մարդիկ զոհ գնացին ահաբեկչությանը։ Մենք դատապարտում ենք այն ուժերին, որոնք փորձում են թուլացնել միջազգային հանրությանը։ Ամեն ոք ունի ազատ ապրելու իրավունք», դիմեց նա հավաքվածներին։

Տես էջ 2

Հայաստան կժամանի Լիտվայի նախագահը

Սեպտեմբերի 14-ին նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրավերով եռօրյա պաշտոնական այցով Հայաստան կժամանի Լիտվայի Հանրապետության նախագահ Ռոլանդաս Պակսասը։ Նրա գլխավորած պատվիրակության կազմում են Լիտվայի արտաքին գործերի նախարարը, խորհրդարանի անդամներ, պաշտոնատար այլ անձինք, մշակույթի գործիչներ, գործարարներ, լրագրողներ, տեղեկացնում է ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակը։

Այցի օրերին Լիտվայի նախագահը հանդիպումներ կունենա Ազգային ժողովի նախագահի եւ մշտական հանձնաժողովների նախագահների ու խմբակցությունների ղեկավարների, վարչապետի, արտաքին գործերի նախարարի հետ։

Սեպտեմբերի 15-ին ՀՀ նախագահի նստավայրում տեղի կունենա Լիտվայի նախագահի դիմավորման պաշտոնական արարողությունը, որին կհաջորդի նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Ռոլանդաս Պակսասի առանձնազրույցը։ Այնուհետեւ տեղի կունենա պաշտոնական պատվիրակությունների ընդլայնված կազմով հանդիպումը եւ երկկողմ փաստաթղթերի ստորագրման արարողությունը։ Նախատեսվում է նաեւ երկու երկրների նախագահների համատեղ մամուլի ասուլիսը։

Ռոլանդաս Պակսասին կհյուրընկալի նաեւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը։ Երեւանի պետական համալսարանում Լիտվայի նախագահը հանդիպում կունենա պրոֆեսորադասախոսական կազմի եւ ուսանողների հետ։ Ռոլանդաս Պակսասը կայցելի նաեւ Մեծ եղեռնի հուշահամալիր, կլինի Հայոց ցեղասպանության ինստիտուտ-թանգարանում, հուշահամալիրին հարող այգում կմասնակցի ծառատունկին։

Այցի օրերին Լիտվայի եւ Հայաստանի գործարարների մասնակցությամբ տեղի կունենա բիզնես-ֆորում, որի բացմանը կմասնակցեն երկու երկրների նախագահները։

Սեպտեմբերի 16-ին Լիտվայի նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը կմեկնի Հայաստանից։

Շվեդիայի արտգործնախարար Աննա Լինդը վախճանվել է դանակով հասցված վերքերից

ՍՏՈԿՀՈԼՄ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Շվեդիայի արտաքին գործերի նախարար Աննա Լինդն այսօր առավոտյան վախճանվել է Կարոլինի բժշկական ինստիտուտում։ Նրան չորեքշաբթի օրն այնտեղ էին փոխադրել ծանր վիճակում անհայտ անձնավորության հարձակումից հետո, որը դանակով մի քանի վերք էր նրան հասցրել Ստոկհոլմի կենտրոնում։ Ութ ժամ տեւած վիրահատության ընթացքում բժիշկները հայտնաբերել էին «ներքին շատ ուժեղ արյունահոսություն լյարդում եւ որովայնի շրջանում՝ արյունատար խոշոր անոթներում ստացած վերքերից»։

Չնայած բժիշկների բոլոր ջանքերին, չհաջողվեց փրկել շվեդ ականավոր քաղաքական գործչի կյանքը։ Այդ մասին այսօր այստեղ մամլո ասուլիսում հաղորդել է Շվեդիայի վարչապետ Յորան Փերսոնը։

Ականատեսների վկայությամբ, հանցագործությունը կատարվել էր հանրախանութներից մեկում, որտեղ նախարարը գնումներ էր անում։ Անհայտ անձնավորությունը դանակով մի քանի ծանր վերքեր էր պատճառել Լինդին։ Նետելով հանցագործության գործիքը, հարձակվողը դուրս էր վազել փողոց եւ թաքնվել։

Առայժմ հայտնի չեն այդ հանցագործության դրդապատճառները։

ԹԲԻԼԻՍԻ

128 վտանգավոր հանցագործներ ավտոբուսներով հեռացել են Ռուսթավի բանտից

Հանցագործների նախորդ խումբը՝ 12 մարդասպաններ, բանտից հեռացել էր երթուղային տաքսիով

Չորեքշաբթի ուշ երեկոյան Ռուսթավի բանտից փախուստի են դիմել ծանր հանցագործություններով մեղադրված 128 բանտարկյալներ։ Նրանք սպանել են պահակներից մեկին, երկուսին ծանր վիրավորել, պայթեցրել բանտի պատերից մեկը եւ հեռացել։ Դրսում նրանց սպասել են ավտոբուսներ, որով եւ հեռացել են։

Սա Վրաստանի բանտերից փախուստի առաջին դեպքը չէ, բայց ամենազանգվածայինն է։ Մայիսից հաշված՝ Վրաստանում գրանցվել է բանտերից փախուստի 7 դեպք, ընդհանուր առմամբ ազատության մեջ են ավելի քան 150 ծանր հանցագործներ, որոնց մի մասը՝ մարդասպաններ։

Հուլիսի 1-ին Ռուսթավի բանտից փախել էին 12 մարդասպաններ։ Նրանք զինաթափել էին պահակին, դուրս եկել քաղաք, կանգնեցրել երթուղային տաքսին, իջեցրել քաղաքացիներին, պատանդ վերցրել վարորդին եւ շարժվել անհայտ ուղղությամբ։ Այդ 12 մարդասպաններից ձերբակալվել են միայն 2-ը։

Հունվարին Թբիլիսիի բանտում տեղի էր ունեցել խռովություն, բախումների ընթացքում վիրավորվել էին 60 բանտարկյալներ, իսկ մայիսին՝ հացադուլ, որին մասնակցում էին միանգամից 4.500 դատապարտվածներ։

Հուլիսի կեսերին Թբիլիսիի թիվ 5 մեկուսարանից ճողոպրել էին 16 հանցագործներ, որոնք դատապարտվել էին 15-16 տարվա բանտարկության։

Վրաստանի ՆԳ նախարար Կոբա Նարչեմաշվիլին հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, որ Ռուսթավի բանտից ճողոպրած 128 հանցագործներից 27-ը ձերբակալվել են։ Թբիլիսիի փողոցներում ոստիկանությունը ստուգում է կասկածելի ավտոմեքենաները։ Այս դեպքում, թերեւս, ճիշտ կլիներ ստուգումներ անցկացնել ավտոբուսներում։

Վրաստանի արդարադատության նախարար Ռոլանդ Գիլիգաշվիլին հեռուստատեսությամբ ակնարկեց, որ վրացական բանտերից հաճախակի դարձած փախուստները նպաստակ են հետապնդում վարկաբեկել նախարարությանը։

2001 թ. կալանավայրերը ՆԳՆ համակարգից անցան արդարադատության նախարարության համակարգ։ Այժմ ՆԳՆ ներքին զորքերի ղեկավարությունը հրաժարվում է կալանավայրերի վերահսկողությունից։

Ի դեպ, սեպտեմբերի 9-ից ՆԳՆ ՆԶ մի ստորաբաժանում Սվանեթիայում սկսել է «հակաքրեածին գործողություններ» տեղի հանցավոր խմբերի դեմ։

Նախագահ Շեւարդնաձեն Սվանեթիայի լեռները եւ Պանկիսի կիրճը համարում է զբոսաշրջության գրավիչ վայր արտասահմանցիների համար։

Թ. Հ.

«Երկրի համար լավ չէ, երբ տեղի բանկերը նախընտրում են այլ երկրներում ներդրումներ կատարել»

Նշում է «Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրեն Սմբատ Նասիբյանը

Կանխիկ շրջանառության ծավալները Հայաստանում շարունակում են բազմիցս գերազանցել անկանխիկ շրջանառությանը: Այս խնդրի կարգավորմանն է կոչված «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» օրենքը, որն սկսեց գործել հուլիսի 1-ից: Ինչպիսի՞ն է բանկերի տեսակետն այս օրենքի առնչությամբ, որեւէ փոփոխություն անկանխիկ շրջանառության ավելացման ուղղությամբ նրանք նախատեսո՞ւմ են: Այս եւ բանկային համակարգին վերաբերող այլ հարցերին պատասխանելու նպատակով հարցազրույցի հրավիրեցինք երկրի առաջատար բանկերից մեկի՝ «Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրեն Սմբատ Նասիբյանին:

- Ըստ ձեզ, որքանո՞վ «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» օրենքը, որը սահմանափակում է տնտեսվարողի կատարած կանխիկ գործարքները, կնպաստի անկանխիկ շրջանառության ավելացմանը:

- Ըստ մեր՝ բանկերի տեսակետի, օրենքը լավն է: Ճիշտ է, գործարարները բոլորը բողոքում են: Այսօր եթե դիտարկենք թեկուզ մեր բանկի միջոցով կատարվող փոխանցումները, ապա դրանց 50-60 տոկոսը բաժին է ընկնում բյուջե կատարվող փոխանցումներին: Միմյանց միջեւ անկանխիկ փոխանցումներ տնտեսվարողները գրեթե չեն կիրառում: Ներկայումս Հայաստանի 107 մլրդ դրամական բազայից մոտ 20 մլրդ դրամն է անկանխիկ: Այսինքն՝ ընդամենը 18 տոկոսը: Զարգացած երկրներում ընդհակառակը՝ 6-10 տոկոսն է լինում կանխիկ: Այս առումով օրենքը պետք էր: Հասարակությունն ինչքան շատ գումար պահի իր մոտ, այնքան բանկերի վարկավորման հնարավորություններն ավելի ցածր կլինեն: Դա, իհարկե, մեր բանկի խնդիրը չէ, որովհետեւ փող աշխատելու բազմաթիվ այլ տարբերակներ ունենք, նաեւ դրսում աշխատելու: Մենք չենք ցանկանում սահմանափակվել մեր փոքրիկ եւ անհասկանալի շուկայով:

- Ձեր բանկի օրինակով կարո՞ղ եք ասել, որ օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո անցած 2 ամսվա ընթացքում ինչ-ինչ փոփոխություններ են կատարվել:

- Ես առարկայական տարբերություն դեռ չեմ նկատում: Կա անկանխիկի որոշակի, մոտ 10-15 տոկոսի աճ: Սակայն փոփոխությունները նկատելի կլինեն, երբ վարչարարական միջոցներով օրենքը չկատարողների նկատմամբ պատժամիջոցներ կիրառվեն: Տնտեսվարող սուբյեկտները եթե չտեսնեն օրենքի կիրարկման ազդեցությունը, այսինքն, եթե ոչ ոք չվերահսկի դա, ապա մոռացության կմատնվի:

- Իսկ օրենքն անհրաժեշտ, բայց բավարա՞ր պայման է կանխիկ շրջանառության սահմանափակման համար:

- Ոչ, իհարկե: Դրա համար անհրաժեշտ է ամբողջ ենթակառուցվածքներ բարելավել՝ հարկային օրենսդրությունը պարզեցնել, հարկերի դրույքաչափերն իջեցնել: Ամեն ինչ պետք է տրամաբանական հիմնավորում ունենա, այլապես եթե հաշվարկենք, ապա կտեսնենք, որ բոլոր հարկերը պարտաճանաչ եւ լրիվ չափով վճարելու դեպքում շահույթ չի մնա: Օրինակ, «Պարզեցված հարկի մասին» օրենքը բավականին հստակություն մտցրեց, բայց մյուսներին եթե նայենք, ապա բոլորը կաշխատեն խուսափել դրամով վճարելուց: Այնպես որ, միայն վարչական միջոցներով ոչինչ չի փոխվի: Խոսքը նաեւ դասական համակարգի հստակության, հավասար դաշտի, որեւէ այլ հնարավորությունների բացառման մասին է: Բիզնեսի նկատմամբ հասարակության ընկալումն է ընդհանրապես աղավաղված:

- Պրն Նասիբյան, օրերս ԿԲ նախագահը հայտնեց, որ մեր բանկերի արտաքին ակտիվներն ավելացել են: Լա՞վ է դա, թե՞ վատ: Եվ ինչո՞վ է լավ կամ վատ:

- Բանկերի համար լավ է: Այսինքն՝ նրանք Հայաստանով չեն սահմանափակվում, հետեւաբար նաեւ մեր հասարակության կողմից «կեղտոտ» կամ «խուլիգան» համակարգ կոչվելուց խուսափելու հնարավորություն կունենան: Վերջերս այնպիսի տպավորություն է ստեղծվել, որ կարծես թե բանկերը հասարակության թշնամին են: Մենք որեւէ խնդիր չունենք եւ կարող ենք բիզնեսով զբաղվել նաեւ այլ երկրում: Սակայն երկրի համար լավ չէ, երբ բանկերը նախընտրում են ներդրումներ կատարել այլ երկրներում: Կոնկրետ մեր բանկի վարկային ներդրումները Հայաստանում մեկ տարում 2 մլրդ դրամով կրճատվել են:

- Այսինքն՝ մեզ մոտ ներդրումների կարիք չկա՞:

- Կա, բայց ոչ ոք չի ցանկանում այնպիսի դաշտ եւ պայմաններ ստեղծել, որպեսզի մենք ներդրումներ կատարենք: Մեր գործառնությունն է՝ հասարակությունից փող վերցնելը եւ հնարավորության դեպքում առանց ռիսկի, ավելի բարձր պայմաններով տեղաբաշխելը:

- Ստացվում է, որ բնակչությունից կարելի է գումար ներգրավել, բայց դրանք ներդնել այլ երկրների տնտեսության մե՞ջ:

- Սա մեր տնտեսության համար շատ վատ է, բայց այլ կերպ չի լինում, երբ առկա են վերոնշյալ հանգամանքները: Այժմ որոշակի սահմանափակում կա՝ տոկոսային մարժա, որն ստիպում է Հայաստանում ներդրումներ կատարել: Այսինքն՝ բանկերը միջին չափով ներդնում են 8 տոկոսով: Արտերկրում այդ տոկոսով չես տեղաբաշխի: Եթե 10 տոկոսով են որոշ բանկեր գումար հավաքում, ապա պարզ է, որ նրանք չեն կարող դրսում տեղաբաշխել եւ Հայաստանում են ներդրումներ կատարում: Սակայն մեր բանկի ավանդային միջին տոկոսը 2 տոկոս է: Հետեւաբար առանց բարդությունների կարող ենք 4-5 տոկոսով գումար տեղաբաշխել արտերկրում: Եթե ներգրավման եւ տեղաբաշխման մարժան Հայաստանում նվազեց, ապա ես կասկածում եմ, որ որեւէ մեկն այս պայմաններում ներդրում կկատարի:

- Իսկ ի՞նչ է պետք անել, որպեսզի այդ պայմանները բարելավվեն:

- Ընդհանուր մթնոլորտը, ընդհանուր կարգավորվածությունը պետք է փոխվեն: Արտասահմանում խաղի կանոնները հստակ են: Մինչդեռ մեր երկրի կառավարումը, իմ կարծիքով, բարելավման բազմաթիվ տեղեր ունի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ճշգրտումներ

Մեր թերթի վերջին համարներից մեկում (9 սեպտեմբեր) «Մասիս Տոբակոն» երեկ, այսօր եւ վաղը» վերնագրի ներքո հրատարակել էինք «Մասիս Տոբակոյի» գործադիր տնօրեն Սերգեյ Մանվելյանի հոդվածը, որի տակ սխալմամբ գրել էինք, որ նա ԱԺ պատգամավոր է: Բարեբախտաբար թե դժբախտաբար, պրն Ս. Մանվելյանը չի հանդիսանում ԱԺ պատգամավոր:

Իսկ այժմ՝ իսկապես ԱԺ անդամ հանդիսացող մի պատգամավորի մասին: Մեր թերթի երեկվա համարում «Պատգամավորը սպառնում է» խորագրի ներքո նկարագրել էինք մի միջադեպ, երբ պատգամավոր Տիգրան Արզաքանցյանն Ազգային ժողովում փնտրել է «Շանթ» հեռուստակայանի օպերատորին, որը նախորդ օրը նրան նկարահանել էր ԱԺ դահլիճում քնած վիճակում: Այդ կապակցությամբ երեկ խմբագրություն զանգահարեց մեր թերթի բարեկամներից մեկը եւ բացատրեց, որ պրն Արզաքանցյանն այդ նկարահանման օրը վաղ առավոտյան վերադարձել է արտասահմանից եւ, հետեւաբար, անքուն է եղել: Հասկանալով հանդերձ պատգամավորի վիճակը, չենք կարող նրան խորհուրդ չտալ՝ հարգելի բարեկամ, նման պարագաներում ոչ թե խորհրդարան, այլ տուն պետք է գնալ:

Հավաքվել է շուրջ 310 հազար տոննա հացահատիկի համախառն բերք

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հանրապետությունում ավարտին է մոտենում հացահատիկային մշակաբույսերի բերքահավաքը: ՀՀ գյուղնախարարության սեպտեմբերի 10-ի օպերատիվ տվյալներով, հավաքվել է շուրջ 310 հազար տոննա հացահատիկի համախառն բերք:

Հունձը շարունակվում է լեռնային բարձր գոտու համայնքներում: 30 հազար հա հացահատիկային այդ դաշտերից, ըստ նախարարության գյուղատնտեսության զարգացման վարչության պետ Գառնիկ Պետրոսյանի, ակնկալվում է ստանալ եւս 50 հազար տոննա հացահատիկ: Այսպիսով, անցած տարվա ցուցանիշը կգերազանցվի 21.557 տոննայով:

ԵՐԵՎԱՆ

«Հավանաբար «Դվինը» կվաճառվի մրցույթով»

Ասաց պետգույքի կառավարման վարչության պետը

Մինչեւ 2003 թ. հուլիսի 1-ը մասնավորեցվել են 1789 միջին եւ խոշոր ընկերություն եւ 7178 փոքր օբյեկտներ: Այդ մասին երեկ տեղեկացրեց պետական գույքի կառավարման վարչության պետ Դավիթ Վարդանյանը: Ներկայացնելով 2003 թ.-ի երկրորդ եռամսյակի սեփականաշնորհման ցուցանիշները, նա նշեց նաեւ, որ այդ ընթացքում մասնավորեցվել են 33 ընկերություններ, որոնցից 5-ը մրցույթով: Մնացած 28-ից մեծ մասը գնել են աշխատավորական կոլեկտիվները:

Լուծարման գործընթացում են 72 ընկերություններ, որից 16-ն այդ ցանկը լրացրել են այս տարվա 2-րդ եռամսյակում:

Դավիթ Վարդանյանն անդրադարձավ նաեւ կոնկրետ օբյեկտների մասնավորեցման խնդրին: Ի պատասխան լրագրողների հարցի, նա հայտնեց, որ մասնավորապես «Դվին» հյուրանոցը ցանկություն էր հայտնել գնել նրա տնօրենը, որը վճարել էր 80 հազար դոլար կանխավճար: Սակայն գործարքը տեղի չունեցավ եւ այդ գումարը փոխանցվեց պետական բյուջե: Պետգույքի կառավարման վարչության պետը դժվարացավ ասել, թե ինչպես կմասնավորեցվի հյուրանոցը, քանի որ հսկայական պարտքեր ունի՝ 13 մլն դոլար: Հավանաբար «Դվինը» կհանվի մրցութային վաճառքի:

Մեկ այլ ընկերության՝ «Սին կրիստալի» պարտավորությունների կատարմանն անդրադառնալով, Դավիթ Վարդանյանը հայտնեց, որ այստեղ վեճ կա եւ վարչությունը հավանաբար կդիմի դատարան: Սակայն Աշտարակի «Տրանզիստորի» ձեռքբերման գինը՝ 1,5 մլն դոլար, այս ընկերությունը վճարել է:

Ա. Մ.

Հայերն ու ամերիկացիները նշեցին սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության հիշատակման օր

Սկիզբը էջ 1

Փառեն եպս. Ավետիսյանի անգլերեն ելույթն ամերիկյան ժողովրդին զորակցության ու մաղթանքների շուրջ էր: Սրբազանը հույս հայտնեց, որ սեպտեմբերի 11-ը տարբեր քաղաքակրթությունների միջեւ երկխոսության դադարեցման պատճառ չի դառնա: Դա ամենավտանգավոր արդյունքը կլինի, մինչդեռ փոխադարձ վստահության առկայությունն է քաղաքակրթությունները երկատած ահաբեկչության դեմ պայքարի բանալին:

ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության հանդեպ հայ հասարակության վերաբերմունքը գնահատեց այսպես. «Այդ վերաբերմունքը խիստ ընդգծված մերժողական է: Չեմ կարծում, թե Հայաստանում որեւէ մեկը որեւէ անգամ փորձել ու փորձում է արդարացնել այն, ինչ տեղի ունեցավ Նյու Յորքում սեպտեմբերի 11-ին»: Երեկոյի ավարտին հայերեն թարգմանությամբ ցուցադրվեց «Ամերիկան վերակառուցվում է» վավերագրական ֆիլմը, որ պատմում է, թե ծանր հարվածից ուշաբերված այս երկիրն ինչպես է ամոքում վերքերը:

Ավտովթարից մահացել է երիտասարդ իրավաբանը

Սեպտեմբերի 11-ի առավոտյան Ապարանից դեպի Աշտարակ տանող ճանապարհին «Մերսեդես» մեքենան հարվածել է «Մազ» բեռնատար մեքենային, հետեւի կողմից, շրջվել է ճանապարհի եզրից դուրս: Անմիջապես բռնկվել է հրդեհ, ու մեքենան ամբողջովին այրվել է: Այդ պահին կիսաշրջված «Մազ» մեքենային է բախվել հանդիպակաց սլացող «Ժիգուլի» մեքենան: Բախման հետեւանքով «Ժիգուլի» մեքենայի մեջ եղած մեկ կին եւ մեկ տղամարդ մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են հիվանդանոց: Իսկ «Մերսեդես» մեքենայի վարորդը՝ 21-ամյա Տիգրան Վրեժի Մարկոսյանն այրվող մեքենայում մահացել է:

Տիգրան Մարկոսյանը՝ երիտասարդ խոստումնալից իրավաբանը, ավարտելով իրավաբանական ֆակուլտետը, աշխատանքի էր անցել ՀՀ նախագահին կից վերահսկողության ծառայությունում:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Ազգ» օրաթերթի խմբագրակազմն ու տնօրենությունը խորին ցավակցություն են հայտնում «Տիգրան Մեծ» տպարանի տնօրեն պրն. Վրեժ Մարկոսյանին եւ տիկնոջը՝ իրենց որդու՝ Տիգրան Վրեժի Մարկոսյանի ողբերգական մահվան կապակցությամբ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Երեկ Նոր Նորք եւ Ավան համայնքների առաջին ատյանի դատարանի շենքում շարունակվեց Տիգրան Նաղդալյանի սպանության գործի քննությունը: Նիստի սկզբում մեղադրող Ձելիմ Թադեւոսյանը հանդես եկավ հայտարարությամբ: Նա հղում անելով «Հայոց աշխարհ» օրաթերթի երեկվա համարում ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Հովիկ Արսենյանի մասին տպված հոդվածին, միջնորդեց, որպեսզի Արսենյանը հեռացվի դատավարությունից, քանի որ, ըստ «Հայոց աշխարհ» օրաթերթի, նրա փաստաբանական գործունեության արտոնագիրը կեղծ է:

Դարձյալ հետաձգված դատական նիստ

Նաղդալյանի սպանության գործը երկարաձգելու միտումներ ունի

«Հայոց աշխարհ» օրաթերթի հոդվածի համաձայն, սույն դատավարության ժամանակ Արմեն Սարգսյանի շահերը պաշտպանող Հովիկ Արսենյանը որոշ ժամանակ առաջ աշխատել է Թումանյանի շրջանի ներքին գործերի բաժնում որպես ավագ քննիչ: Այդ ժամանակ կաշառք ստանալու եւ ապօրինի զենք կրելու համար Արսենյանը դատապարտվել է ազատազրկման 4 տարի ժամկետով: 1998 թ.-ին Արսենյանը պայմանական ազատվել է, 1999-ին ստացել է փաստաբանի արտոնագիր, մինչդեռ իրավունք չուներ, քանի որ չէր մարվել իր պատժաժամկետը: Այնուհետեւ, 2002 թ.-ին Հովիկ Արսենյանն ստացել է նոր արտոնագիրը:

Դատարանում նոր արտոնագրի համար քննություն հանձնելու-չհանձնելու կապակցությամբ մի քանի հարցերին ի պատասխան, Հովիկ Արսենյանը չհաստատեց, որ հանձնել է քննություններ: Այսինքն՝ ստացվում է, որ նրա նոր արտոնագիրը տրվել է մեխանիկորեն՝ հնի հիման վրա:

Փաստաբանն իրեն դատաքննությունից ժամանակավոր հեռացնելու կապակցությամբ դատարանում նշեց, որ դա նպատակ ունի ստվեր գցելու ողջ գործընթացի վրա: Ինչեւէ, դատավոր Սարո Արամյանը, լսելով դատավարության կողմերին, որոշեց Հովիկ Արսենյանին ժամանակավորապես հեռացնել դատավարությունից, մինչեւ դատախազությունից եւ փաստաբանների միջազգային միությունից կստացվեն պարզաբանումներ:

Արսենյանը հեռացավ: Ապա դատարան ներկայացավ փաստաբան Լիպարիտ Սիմոնյանը՝ պաշտպանելու ամբաստանյալներից Ֆելիքս Առուստամյանի շահերը: Հիշեցնենք, որ Առուստամյանն արդեն իսկ նախորդ նիստից ունի նոր պաշտպան՝ Զարուհի Բոստանջյան: Բայց մեկ պաշտպանի առկայությունը թերեւս չի բավարարում Ֆելիքս Առուստամյանի իրավունքի պաշտպանությանը:

Լիպարիտ Սիմոնյանի՝ Ֆելիքս Առուստամյանի շահերը պաշտպանելու կապակցությամբ դատարանում վեճ առաջացավ: Խնդիրն այն է, որ Լիպարիտ Սիմոնյանն այս գործի նախաքննության ժամանակ հանդես է եկել որպես մեկ այլ ամբաստանյալի՝ Գրիգոր Պետրոսյանի պաշտպան:

Եվ քանի որ ներկայումս, ըստ դատավարության կողմերի, Գրիգոր Պետրոսյանի եւ Ֆելիքս Առուստամյանի (վերջինիս էր ցանկանում պաշտպանել Լիպարիտ Սիմոնյանը) ցուցմունքները հակասում են, ուստի Սիմոնյանը չի կարող պաշտպանել Ֆելիքս Առուստամյանի շահերը:

Հետաքրքրական է, որ դատաքննության ժամանակ Գրիգոր Պետրոսյանը հայտնել է, որ նախաքննության ժամանակ իր պաշտպան Լիպարիտ Սիմոնյանն իրեն շեղել է որոշ հարցերի վերաբերյալ ցուցմունքներ տալուց: Պետրոսյանը, սակայն, խոստացավ, որ շեղելու բովանդակության ուղղության կամ բնույթի մասին կխոսի այն ժամանակ, երբ կտա իր դատաքննական ցուցմունքը:

Դատավորն ընդմիջեց նիստը, ապա լսելով կողմերի կարծիքները, որոշեց, որ փաստաբան Լիպարիտ Սիմոնյանը չի ընդգրկվում որպես պաշտպան: Դրանից հետո ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանը հայտարարեց, որ Հովիկ Արսենյանի հեռացման որոշումը կայացվել է առանց իր եւ Արմեն Սարգսյանի կարծիքը հարցնելու, ինչով թույլ է տվել ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի պաշտպանության իրավունքի խախտում: Բացի այդ, Ռոբերտ Գրիգորյանը նշեց, որ մեղադրող կողմը, միջնորդելով Արսենյանին հեռացնել քրեական գործի վարույթից, որեւէ ապացույց չներկայացրեց, որ Արսենյանը տվյալ պահի դրությամբ զրկված է փաստաբանական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից:

Դատավոր Սարո Արամյանը պարզաբանեց, որ Արսենյանի հեռացումը ժամանակավոր է: Իսկ ինչ վերաբերում է ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի կարծիքը հարցնելուն, ապա դրա անհրաժեշտությունը տվյալ դեպքում չկար:

Մինչ դատարանը կշարունակեր իր աշխատանքները, Ֆելիքս Առուստամյանի նոր պաշտպան Զարուհի Բոստանջյանը, որ նախորդ նիստում գործին ծանոթանալու համար երկու օր ժամանակ էր ստացել, կրկին հանդես եկավ նույնաբովանդակ միջնորդությամբ: Նա դատարանին տեղեկացրեց, որ հասցրել է ծանոթանալ միայն դատական նիստերի արձանագրություններին եւ դատարանից երկու շաբաթ ժամանակ խնդրեց: Պաշտպանական կողմը միացավ միջնորդությանը: Մեղադրող կողմն, իհարկե, դեմ էր՝ պատճառաբանելով, որ հնարավոր եւ անհնարին ամեն ինչ արվում է դատավարությունը ձգձգելու համար:

Այսպես թե այնպես, դատարանը որոշեց Զարուհի Բոստանջյանին ժամանակ տրամադրել մինչեւ հաջորդ դատական նիստը, որը տեղի կունենա սեպտեմբերի 16-ին, ժամը 11-ին:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ

Ավանդների վերադարձման նոր հույսեր ժողովրդին

Պետությունը կկարողանա՞ պարկեշտ լինել այս անգամ

«Հայխնայբանկի» ավանդների փոխհատուցման իրական ու անիրական ելքերի քննարկումը ԱԺ երրորդ գումարման երկրորդ նստաշրջանի ճեպազրույցների հիմնական թեմաներից էր:

Նախընտրական շրջանում ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ընտրողների հետ հանդիպումների ժամանակ բազմիցս կոչ արեց չհավատալ այս առթիվ խոստումներին՝ համարելով, որ դա անհնարին, չիրականանալիք գործընթաց է: Սույն նախաձեռնությամբ հանդես եկած ուժերը հիմնականում ՀՀ նախագահին սատարող ուժերն են: Ստացվում է, որ ինչ-որ մեկը սխալվում կամ հակադրվում է մյուսին: Այս առթիվ **«Ազգի»** հարցին ՀՀԿ խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը պատասխանեց. «Կարծում եմ, որ ՀՀ նախագահը նկատի ուներ մարդկանց բուռն ցանկությունները, երբ ասաց, թե ավանդները հնարավոր չէ միանգամից վերադարձնել: Բոլորս էլ գիտենք, որ դա իսկապես միանգամից հնարավոր չէ իրականացնել, որովհետեւ 10,5 մլրդ ռուբլուն դոլարին համարժեք կուրսով ինչպիսի գործակից էլ որոշես, բավականին լուրջ թիվ է կազմում, որը կհամապատասխանի ՀՀ 3, 4 կամ 20 տարվա բյուջեին (նայած ինչ գործակից կլինի):

Իշխող ուժի ղեկավարը ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծումը եւ դրա վերաբերյալ կոնկրետ քաղաքականության մշակումը ողջունելի քայլ որակեց: Կոնկրետ հանրապետականը գնալու է ոչ թե ժողովրդին խաբելու, նոր, դատարկ հույսեր ներշնչելու ճանապարհով, այլ իրականության պատկերը նկատի առնելով: «Օրինագծում կոնկրետ ժամկետներ կնշվեն, եւ, ինչու չէ, գուցե եւ կվերադարձվեն ավանդները»:

Այս առթիվ ավելի մանրամասն պարզաբանումներ ստացանք «Արդարություն» խմբակցության քարտուղար Վիկտոր Դալլաքյանից: «Մենք սխեմա ունենք, ըստ որի ոչ թե փող է տրվելու մարդկանց, այլ ուրիշ կերպ է լուծվելու խնդիրը: Բայց այսօր այդ գաղտնիքը չենք բացելու: Իմ գրած օրենքում ընդամենը ասված է հետեւյալը՝ կառավարությունը 1 տարվա ընթացքում պետք է ծրագիր ներկայացնի, որը նշելու է, թե ավանդների վերադարձը պետության ներքին պարտքն է: Դա է ամենակարեւորը: Մենք գրել ենք, թե ինչ սկզբունքներով նա պետք կազմի ծրագիրը, ինչ մեթոդներով, ինչպիսի համարժեքով, ինչ ժամկետով, ինչ առաջնահերթություններով, բայց ոչ մի թիվ չենք գրել: Եթե կառավարությունը կոպտ շրջանակի մեջ դնենք, նա ասելու է՝ փող չունեմ: Մենք ասում ենք, գնացեք մինչեւ 2004 թ. սեպտեմբերի 1-ը մտածեք, թե ինչ ծրագիր կազմեք, որ մենք օրենքով հաստատենք»:

Ինքնախաբեություն չէ՞ այս ամենը միմյանց ու ժողովրդի հանդեպ, մեր երկմտությանը Վ. Դալլաքյանը համաձայն չէր: Նրա համոզմամբ, խնդիրը նաեւ բարոյական արժեք ունի, այն նաեւ պետության հանդեպ ժողովրդի վստահության խնդիր է: Պետությունը պարկեշտ պիտի լինի, թեկուզ պարտքը հարյուր տարի անց վերադարձնելու հնարավորություն ունենա: Այսինքն՝ եթե ծերացած մարդը չհասցնի պետությունից իր պարտքը ստանալ, գոնե թոռներին կամ ծոռներին գումարը հասնելու հույսը կլինի:

Ինչ վերաբերում է ընտրողներին ՀՀ նախագահի նախընտրական դիմումին, Վ. Դալլաքյանը «Ազգի» միջոցով ինքը համարժեք հարցեր ուղղեց Ռ. Քոչարյանին՝ «Նախագահի 1998 թ. նախընտրական ծրագրում գրված էր ավանդների վերադարձման մեխանիզմների մշակման մասին: Արդյոք նախագահը հրաժարվո՞ւմ էր իր նախընտրական ծրագրից: Եվ հետո՝ կոալիցիա կազմող ուժերը Ռ. Քոչարյանին սատարող քաղաքական ուժերն են: Նրանք են նախաձեռնել ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծումը: Ուրեմն նրանք խաբո՞ւմ են նախագահին»:

«Օրինաց երկիր» կուսակցությունը հայտնի է իբրեւ ավանդների վերադարձման ամենաեռանդուն ջատագով: Խմբակցության ղեկավար Սամվել Բալասանյանը վճռականորեն դեմ էր այս նախաձեռնության ամբոխահաճ էության վերաբերյալ որակումներին: «Եթե առաջ մենք ուղղակի իշխանության մաս չէինք կազմում, եւ մեր ասածը պոպուլիզմ էր դիտարկվում, այսօր ռեալ գործի ենք անցել: Էլ պետք չի ասել, թե պոպուլիզմ է: Վերջնական առիթ է կայացվել էս հարցը լուծելու»: Ինչ վերաբերում է ՀՀ նախագահին, ապա Ս. Բալասանյանը ենթադրում է, որ նրա վերաբերմունքն էլ հիմա դրական է լինելու:

ՀՅԴ խմբակցության ղեկավար Լեւոն Մկրտչյանի համոզմամբ էլ ավանդների փոխհատուցման խնդիրը պետության համար բարոյական նշանակություն ունի: Խնդիրը շատ նուրբ է, եւ Դաշնակցությունն իր նախընտրական քարոզչության մեջ հպանցիկ է անդրադարձել դրան: Բայց մարդկանց կրկին հուսախաբ չանելու համար Դաշնակցությունը մտադիր է ամեն ինչ անել, որպեսզի ժամանակավոր հանձնաժողովը գործնական ծրագիր ու ժամանակացույց մշակի:

«ՕԵ» խմբակցությունն էլ իր հերթին իր հիմնական առաքելությունը համարում է պարտադրել կոալիցիայի մեջ մտնող կուսակցություններին՝ տեր կանգնելու հասարակական մեծ պահանջմունք ներկայացնող այս նախաձեռնության իրականացմանը:

Մի խոսքով՝ առերեւույթ ոչ մի խութ ու խոչընդոտ չկա ավանդների փոխհատուցման երկարատեւ սպասված ու տառապած խնդրի լուծման համար: Քաղաքական թեր ու դեմ ուժերը գրեթե միաբերան իրենց աջակցությունն են խոստանում: Հենց այնպես հրապարակ նետված սին հույսե՞ր են սրանք ու վերացական ցանկություն (մանավանդ ժամկետներն անորոշ են ու առաձգական), ժամանակը ցույց կտա: Բայց եթե մարդիկ հերթական հուսախաբությունն են ապրելու, պետությունից ու երկրից նրանց խորթացումն ավելի է խորանալու: Իսկ այդ օտարացումն արդեն ոչ մի փոխհատուցմամբ հակադրվել չի լինի:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նոր բացահայտումներ Նուբարաշենում կատարված սպանությունների գործով

Ինչպես հաղորդել էինք, 2003 թվականի հունիսի 25-ին, ժամը 12-ի սահմաններում, Նուբարաշենի խճուղում անհայտ անձինք ապօրինաբար ձեռք բերված եւ պահվող ինքնաձիգներով կրակահերթ էին արձակել ԳԱԶ 3129 մակնիշի 65LO 285 պետհամարանիշի տաքսի ավտոմեքենայի վրա, որի հետեւանքով սպանվել էին մեքենայի վարորդ Սաշիկ Հակոբյանը եւ ուղեւորներ՝ ՀՀ ՊՆ բուժվարչության պետի տեղակալ Գարիկ Հարությունյանը, Արկադի Գեւորգյանը: Ուղեւորներից Արտյոմ Գեւորգյանն ստացել էր ծանր մարմնական վնասվածք:

Փաստի առթիվ հարուցված քրեական գործով կատարված օպերատիվ-քննչական գործողությունների շնորհիվ հանցագործությունը բացահայտվել էր: Հիմնավորվել էր, որ «Ֆառ» մականունով Արթուր Սարգսյանը սպանությունը պատվիրել էր Կամսար Հակոբյանին՝ «Կայծ» մականունով: Պարզվել է նաեւ, որ նշված սպանությանը մասնակից են եղել Երեւանի բնակիչ Համլետ Մկրտչյանը եւ Արմավիրի մարզի բնակիչներ Անդրանիկ Երեմյանը եւ Առաքել Սարգսյանը:

Նախաքննության ընթացքում ՀՀ ոստիկանության քրեական հետախուզության վարչության եւ Երեւանի դատախազության աշխատակիցների օպերատիվ-քննչական ծավալուն միջոցառումների շնորհիվ պարզվել է, որ Արթուր Սարգսյանն Արտյոմ եւ Արկադի Գեւորգյանների սպանությունը 2003 թվականի մայիսին հարյուր հազար դոլարի դիմաց պատվիրել էր նաեւ այլ խմբի՝ Արտիկ Միրզոյանին, Արթուր Բաղալյանին եւ Ջիվան Հարությունյանին՝ վերջիններին Երեւան քաղաքում տրամադրելով նախապես վարձած մի բնակարան: Պարզվել է նաեւ, որ այս եռյակը նշված սպանության նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացրել է Երեւանի բնակիչներ Արմեն Ասատրյանի, Գեւորգ Բաղդասարյանի եւ Մհեր Մարգարյանի հետ:

Հանցախումբը վնասազերծված է: Արթուր Սարգսյանը, Արտիկ Միրզոյանը, Արթուր Բաղալյանը եւ Մհեր Մարգարյանը կալանավորվել են, իսկ Արմեն Ասատրյանի եւ Գեւորգ Բաղդասարյանի նկատմամբ ընտրվել է այլ խափանման միջոց:

Համլետ Մկրտչյանի, Անդրանիկ Երեմյանի, Առաքել Սարգսյանի, Ջիվան Հարությունյանի եւ Կամսար Հակոբյանի նկատմամբ հայտարարվել է հետախուզում:

Քրեական գործի նախաքննությունը շարունակվում է:

ՀՀ գլխավոր դատախազություն
ՀՀ ոստիկանություն

Ախպերություն ի շահ ժողովրդի

Անդրադառնալով մամուլում շրջանառվող այն գնահատականներին, թե «Արդարություն» խմբակցությունն «ախպերացել» կամ մեղրամիս է անում կոալիցիայի հետ, խմբակցության ներկայացուցիչ Գրիգոր Հարությունյանը բացատրեց. «Մենք կհամագործակցենք միայն այն օրինագծերի շուրջ, որոնք ի շահ ժողովրդի կլինեն: Ինչ վերաբերում է իշխանությունը բռնազավթած քաղաքական ուժերի հետ համագործակցությանը, դա բացառվում է»: Ի պատասխան հենց ճեպազրույցի ընթացքում ԱՄ խմբակցության քարտուղար Ալեքսան Կարապետյանի ավելի կտրուկ բնորոշման, թե «Արդարությունը» գործարքի մեջ է մտել կոալիցիայի հետ, Վ. Դալլաքյանն ասաց. «Ես կարծում եմ, որ իշխանությունների հետ գործարքի մեջ են այն քաղաքական ուժերը, որոնք կողմ քվեարկեցին մահապատժի վերացմանը»:

Կ. Դ.

Լոսանջելեսաբնակ հայաստանցիների կարոտը՝ գրքի միջոցով

Գլենդելը Լոս Անջելեսի ամենահայաշատ կենտրոնն է, որտեղ տասնամյակներ առաջ առավելապես իրանահայերն ու իրաքահայերն էին բնակվում: Վերջին 10 տարիներին Հայաստանից ԱՄՆ գաղթած հայերն այժմ այստեղ մեծամասնություն են կազմում: Հայաստանից եւ Միջին Արեւելքից եկած հայերն ամերիկահայ գաղութին նոր շունչ հաղորդեցին բարեբար ազդեցություններով: Նրանք զանազան պատճառներով հետզհետե հեռանում էին հայկականությունից, նոր հայերի գալով վերադարձան իրենց արմատներին, սկսեցին հետաքրքրվել հայ մշակույթով: Լեզվական, մտածողության, սովորութային տարբեր տեսակի խոչընդոտները հաղթահարելի են, որոնց տարաձայնություններն աստիճանաբար հարթվում են: Սա հիմնականում վերաբերում է օրենքները հարգել-չհարգելուն: Որպես կանոն, հայաստանահայերը մասնակի բացառություններով օրենքները հարգել չեն սիրում, ոչ միայն երթեւեկության, եւ ավելի աղմկարար են, հին ամերիկահայերը վաղուց սովորել են երկրի կարգ ու կանոնին եւ օրինապահ են:

Գլենդելի 250 հազարանոց բնակչության քառորդը հայեր են՝ շուրջ 65 հազար. Լոս Անջելեսի շրջանի գլխավոր հայաշատ կենտրոնները, Գլենդելից բացի, Հոլիվուդը, Նորթ Հոլիվուդը, Բըրբենքը եւ Փասադենան են: Այս վայրերում կանոնավորապես գործում են հայկական բոլոր եկեղեցիները, թերթերը, դպրոցները, միությունները: Գլենդելում հայկական 3 գրատներ կան: Դրանցից մեկը «Գրատուն Պերճն» է, որի տնօրենը՝ Պերճ Տեր-Սահակյանը, վերջերս «Ազգ» օրաթերթի հյուրն էր: Արդեն տասնամյակներ շարունակ պրն Տեր-Սահակյանը զբաղվում է գրատնային գործունեությամբ՝ շարունակելով ընտանեկան ավանդույթները:

Դեռեւս Հալեպում 30-ականներից հայրը տպագրական գործունեություն էր ծավալում. 1949 թ. տպարանը տեղափոխվում է Բեյրութ եւ գործում մինչեւ լիբանանյան քաղաքացիական պատերազմի սկիզբը, երբ տպարանը հիմնահատակ կործանվեց, եւ իբրեւ տպագրության գործի շարունակություն, 1975-ին Բեյրութում հիմնվեց «Գրատուն Պերճը»: Պերճ Տեր-Սահակյանի Լոս Անջելես տեղափոխվելուց հետո նախ Հոլիվուդում, ապա Գլենդելում «Պերճ» գրատունը տարիներ ի վեր շարունակում է բավարարել հայկական մշակույթով, Հայաստանով, հայ կյանքով հետաքրքրվող ընթերցողներին: Գրատունը 3 բաժին ունի. հիմնական գրականությունը հայերենով է, անգլերեն գրքերը վերաբերում են հայկական թեմաներին: Վաճառվող գրականությունն առաքվում է հիմնականում Լիբանանից, Սիրիայից, Իրանից եւ Հայաստանից:

Ամերիկայում նման գրախանութները գրքի վաճառքով կարող են հոգալ իրենց ծախսերի միայն 30-40 տոկոսը: Այդ պատճառով վաճառքում հայտնվում են նաեւ լազերային երաժշտական սկավառակներ, հուշանվերներ, զանազան հարսանյաց, նշանախոսության, մկրտության, տարեդարձի եւ առավել նորույթ համարվող այսպես կոչված Sweet 16 («քաղցր 16 տարեկան») արարողությունների առիթներով հրավիրատոմսեր, որ տպագրվում են հատուկ մասնագիտացված տպարաններում:

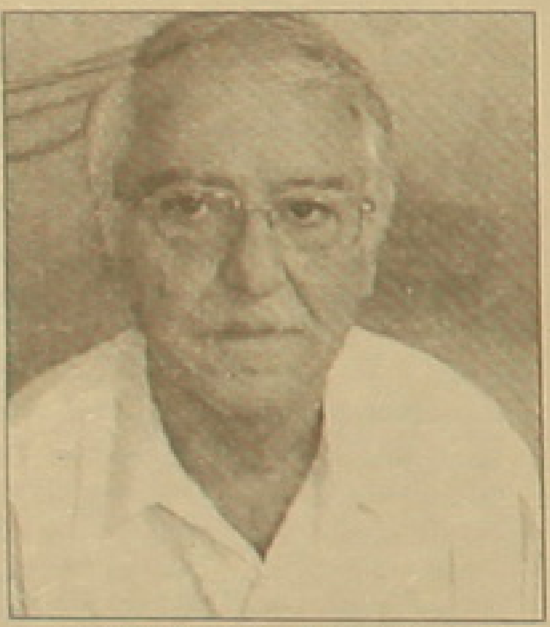

- XX դարի մարդկային մտքի տեխնոկրատացումը մարդուն հետզհետե հեռացնում է իր հոգեւոր ինքնության գիտակցումից, գերարդիական տեխնիկան հեռացնում է մարդուն հատկապես գրքից: Հետաքրքրական է, ԱՄՆ-ի նման գերտեխնոկրատացված երկրում գրքի եւ մանավանդ հայ գրքի ինչպիսի՞ պահանջարկ կա:

- Ամեն տեղ գրքի ընթերցասերները պակասել են, համակարգչայնացված արդիական աշխարհը մարդկանց հեռացրել է գրքից: Մինչեւ գիրք կամ թերթ կարդալը նրանք արդեն ինտերնետից քաղում են տեղեկություններ: Սակայն հակառակ դրան, Գլենդելն այնպիսի այլազան գաղութ է՝ ամեն կողմից եկած եւ տարբեր հետաքրքրություններով, որ սկսած մասնագիտական, դիցաբանական, բառարանային գրականությունից մինչեւ զվարճալի, սիրային նյութերի եւ հատկապես երազահանների պահանջարկ կա:

- Քանի որ հայկական թեմաներով գրականություն եք հիմնականում վաճառում, ովքե՞ր են ձեր հաճախորդները, միայն հայե՞ր:

- 95 տոկոսը հայ է, 5 տոկոսը օտարազգի, ամերիկացիներ, որոնք որոշակի հետաքրքրություն ունեն հայերի հանդեպ: Նրանց մեջ կան հաճախորդներ, ովքեր հայկական թեմաների նկատմամբ ունեն մասնագիտական բուն հետաքրքրություններ, որ կուզեն հայերի պատմությունը, սովորությունները, մշակույթն ուսումնասիրել: Նրանց մեջ նաեւ կա մեկ այլ տեսակ, որ բիզնեսի շահից ելնելով է հետաքրքրվում: Նրանք բժիշկներ, փաստաբաններ, ատամնաբույժներ են, ովքեր ուզում են, որ իրենց մոտ հայեր աշխատեն: Եվ քանի որ շատերն անգլերենին լավ չտիրապետելու պատճառով գերադասում են տեղափոխվել իրենց հայրենակիցների մոտ, նրանց պահելու եւ հայ հաճախորդ ունենալու համար այդ ամերիկացիները հետաքրքրվում են հայերենով: Այսինքն՝ զուտ առեւտրական միտումով է, որպեսզի հայ հաճախորդների հետ կարողանան համագործակցել:

- Խոսք խայտաբղետ համայնք է, գրական ինչպիսի՞ հետաքրքրություններ ունեն հին ամերիկահայերը եւ ինչպիսի՞ք նոր՝ Հայաստանից գնացածները:

- Հետաքրքրական է, որ 60-70 տարեկան մի սերունդ կա՝ մանավանդ կանայք, որ կփնտրեն հին գրքեր եւ թարգմանություններ, երբ երիտասարդ տարիքում, մինչ Սիրիայից, Լիբանանից ներգաղթը, այդ գրքերն էին կարդացել, օրինակ, «Ամիրային աղջիկը», «Կամելիազարդ տիկինը», «Վանականին սերը», «Վոսփորի գաղտնիքը», «Հառաչանքի կամուրջը» եւ այլն: Իրենց այդ տարիների կարոտն է արթնանում, որ գրքերի միջոցով փորձում են հաղթահարել:

Հայաստանահայերն ավելի շատ բանաստեղծության պահանջ ունեն, սակայն ոչ արդի գրողների, այլ նախընտրաբար՝ Թումանյան, Չարենց, Սեւակ, Շիրազ, Տերյան: Որովհետեւ իրենք այդ շրջանի գրականությամբ են դաստիարակվել, տակավին պաշտամունք ունեն այդ գրողների հանդեպ:

- Վաճառքում կա՞ն դասագրքեր:

- Հայաստանցիների երեխաներն առհասարակ հաճախում են պետական դպրոցներ, որովհետեւ անվճար են, դասագրքերը՝ նույնպես: Դրանք ամերիկյան պետական դպրոցներ են: Բայց որովհետեւ հայ աշակերտները շատացել են, արտադասարանական հայերենի ժամեր ունեն օրական 1-2 ժամ: Դրան զուգահեռ անհատական ջանքերով շաբաթօրյա, կիրակնօրյա դպրոցներ բացվեցին, որ պետական օժանդակություն չեն ստանում (Սեւակի, Սայաթ-Նովայի անվան), եւ այս դպրոցներում ժամը 3-4-ից հետո հայ երեխաները գնում են սովորելու հայերեն: Այս դպրոցները վճարովի են, դասագրքերը՝ նույնպես: Դրանք այստեղի գործածած դասագրքերն են, որ հիմա էլ հետս կտանեմ:

- Այս դեպքում լեզվական եւ ուղղագրական խոչընդոտներ չե՞ն առաջանում:

- Յոթ ամենօրյա վճարովի դպրոց կա այս շրջանում, յուրաքանչյուրը զուտ 500-700 հայ աշակերտ ունի: Դասավանդումն արեւմտահայերեն է, որովհետեւ ուսուցիչներն արեւմտահայեր են, իսկ աշակերտները՝ մեծ մասամբ արեւելահայեր: Տանն արեւելահայերեն են խոսում, արեւելահայերեն գրքեր են գնում, որ չմոռանան, դպրոցում արեւմտահայերեն սովորում:

- Իսկ դրսում հասարակության մեջ խոսում են անգլերենով, ի՞նչ լեզվամտածողություն է ձեւավորվում:

- Խառնարան է ստացվում: Կարծում եմ՝ մասնագետների լուրջ աշխատանք է պետք լեզվի երկու հատվածները մերձեցնելու առումով՝ յուրաքանչյուր լեզվի առավելություն ունեցող կողմերը վերցնելով:

- Պրն Տեր-Սահակյան, ասացիք, որ ձեր գրքերը հիմնականում առաքվում են Բեյրութից, Սիրիայից, Իրանից, Հայաստանից: Ի՞նչ գրքեր են դրանք, բավարարո՞ւմ են տեղական պահանջները:

- Բեյրության գրքերը մեծ մասամբ բառարաններ են, այլազան լեզուներով, զուտ գրականությունը հիմնականում Հայաստանից է: Հիմնականում մանկական գրականության պահանջարկ կա: Ուրախալի է, որ վերջերս Հայաստանում հրատարակվող մանկական գրքերը բարձրորակ տպագրություն ունեն եւ բավարարում են տեղի պահանջները: Ծնողները հաճույքով գնում են ունենալ այն գրքերը, որ մի ժամանակ անգլերենով էին կարդում եւ այժմ հայաստանյան արտադրանքը նույնքան գրավիչ են գտնում:

- Փաստորեն, հայաստանյան հրատարակիչները նոր շուկա են սկսում ձեռք բերել արեւմտյան ափերում: Ի՞նչ կասեք նրանց հետ փոխադարձ համագործակցության առնչությամբ՝ մտածողության, հոգեբանության կամ գրքերի տեղափոխման հետ կապված:

- Ընդհանրապես ուղղակի կապ չկա հրատարակչի հետ, միջնորդների միջոցով է իրականանում: Կամ ես պետք է այստեղից մեկին ուղարկեմ, կամ իրենք: Կամ էլ որեւէ մեկը գրատուն է այցելում, թե հայաստանյան գրքեր ունեմ, կուզե՞ք:

- Որքան ժամանակ է այստեղ եք, հանդիպեցի՞ք մեր հրատարակիչներին:

- Տնօրեններն անգտանելի էին: Որքան հանդիպեցի, նրանք կամ հրատարակչատանը չէին, կամ եկել-գնացել էին: Եթե իրենք ապրանք ունեն, շուկա պիտի փնտրեն, երբ շուկա կա, հայություն կա, հայերեն գրքի պահանջարկ կա, պետք է ուղղակիորեն մեզ դիմեն, ուղարկեն նոր հրատարակությունների ցուցակը, եւ մենք էլ կտեղեկացնենք պահանջվող գրքերի անունները, միջնորդները դուրս կմղվեն եւ ավելի արդյունավետ կդառնա գործակցումը: Այլ կարգի դժվարություն եւս կա: Փոքրաքանակի եւ մեծաքանակի դեպքում պետք է զեղչեր լինեն, ինչպես ամենուրեք է, որը չի արվում:

- Գների մասին ի՞նչ կասեք:

- Այստեղ ավելի էժան են, քան Ամերիկայում, որովհետեւ մեզ մոտ բարձր են հարկերը եւ խանութների վարձը: Սակայն Ամերիկայում ավելի նվազ է փոստային առաքման արժեքը: Սահմանված է գրքի առաքման հատուկ սակագին, որ մոտ կես գինն է, որպեսզի գիրքը չթանկանա, եւ ընթերցողը չպակասի:

- Բացի մանկական գրականությունից, ուրիշ ի՞նչ գրականության պահանջարկ կա:

- Ամենից շատ անգլերեն-հայերեն եւ հայերեն-անգլերեն բառարանների եւ զրուցարանների, ապա եւ՝ իտալերեն-հայերեն բառարանների: Հյուսիսային եւ Հարավային Ամերիկայում իտալերենի պահանջը կա, եւ ինձ զարմացրեց, երբ Երեւանի գրատներում գտա այդ բառարանները: Սա լավ երեւույթ է, երբ պահանջարկը կա, եւ գոհացնում են: Այնտեղ ուզում էին՝ չկար:

- Գրքերից բացի, ձեզ մոտ վաճառվում են լազերային սկավառակներ, հուշանվերներ, հրավիրատոմսեր, հետաքրքրական է՝ ի՞նչ երաժշտության ավելի պահանջարկ կա եւ ի՞նչ է այդ sweet 16-ը:

- Մեզ մոտ լավ են վաճառվում Կոմիտասի, Սայաթ-Նովայի, Լուսինե Զաքարյանի, Կարո Հայրապետյանի, Ջիվան Գասպարյանի, Արա Գեւորգյանի CD-ները: Բայց, ցավոք, մեծ մասը լսում է ռաբիս երաժշտություն:

- Ինչ վերաբերում է sweetsixteen-ին, վերջերս հայերի մեջ շատ ընդունված արարողություն է դարձել: Մեծ նշանակություն ունի, երբ աղջիկը 16 տարին, օրիորդության շրջանը կբոլորի: Այս առիթով մեծ հրավեր են անում: Ամերիկացիները տոնում են մերձավոր ազգականներով, փոքր շրջանակով, հայերն՝ ավելի ճոխ ու ընդարձակ:

- Ուրիշ ի՞նչ կավելացնեք, ի՞նչ կցանկանաք ասել, որ ես չհարցրի:

- Մեկ բան կուզեմ ավելել: Մեզ մոտ հայկական խանութները ընդհանրապես հայկական անվանումներ ունեն՝ «Սայաթ-Նովա», «Գյումրի», «Հայաստան», «Նաիրի», «Սեւակ», այստեղ հակառակն է՝ ընդհանրապես վաճառասեները, ռեստորանները, սրճարաններն օտարահունչ եւ օտարատառ են: Մեզ մոտ հայկական խանութներում միայն հայերեն երաժշտություն են լսում, այստեղ, դժբախտաբար, շատ քիչ է հայկականը: Թերեւս դուք, որովհետեւ հայրենիքում եք ապրում, դրա պահանջը չունեք, մենք, որ օտար ափերում ենք ապրում, ամեն ինչ հայերեն ենք ուզում անել, որպեսզի ավելի երկար գոյատեւենք, մեր երեխաներին կփորձենք հայկական կրթություն տալ, հայ երաժշտությունը սիրել տալ, այդ ճիգը կանենք: Դուք այդ ճիգի կարիքը չունեք երեւի:

- Արդյոք չունե՞նք...

- Դա էլ, այո, վտանգ ունի, երբ օտարամոլության է վերածվում, մեր երաժշտությունը, արվեստը որեւէ ձեւով չեն զիջում օտարներին:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Վերջում ներկայացնենք «Գրատուն Պերճ» տնօրենի փոստային եւ էլեկտրոնային հասցեները, որոնց միջոցով գրահրատարակիչները կարող են համագործակցել եւ իրականացնել իրենց ծրագրերը:

BERJ BOOKSTORE
422 S. Central Ave.
Glendale, CA 91204
Հեռ.՝ (818) 244-3830
e-mail: berjbooks@aol.com

Հազար հայուհիներ թուրքական գերության մեջ

Սկիզբը էջ 1

«Հայ մարմնավաճառները հաճախ դուրս են գալիս փողոց, երբեմն՝ այցելում հայկական եկեղեցի», ասաց Երեւանի բնակիչ Գեւորգը, որն արդեն մի քանի տարի աշխատում է Ստամբուլում:

«Մենք ինչո՞ւ պետք է ցավալիորեն ընդունենք հայ մարմնավաճառների՝ Թուրքիայի տարածքում հայտնվելու իրականությունը: Ստամբուլը մեծ քաղաք է, այստեղ են հավաքվում տարբեր ազգերի մարմնավաճառներ», ասաց պոլսահայ մեծահարուստներից մեկը:

Բոլոր հայուհիները չէ, որ գիտակցաբար մեկնում են Թուրքիա՝ մարմնավաճառությամբ փող աշխատելու: Շատ ու շատ աղջիկների աղախին աշխատելու, տան մաքրության գործերի, մանուկներին հետեւելու, մատուցողուհի, պարուհի, մոդելյոր կամ այլ անվան տակ մոլորեցնում-տանում են Թուրքիա եւ ստիպում զբաղվել մարմնավաճառությամբ: Թուրքիա հասնելուն պես նրանցից վերցնում են անձնագրերը, եւ նրանք ստիպված են լինում զբաղվել մարմնավաճառությամբ:

Ժամանակի ընթացքում աշխարհի հնագույն մասնագիտությունը նրանց համար դառնում է սովորական:

Միգրացիայի միջազգային կազմակերպության տվյալներով՝ ամեն տարի 500-700 հայուհիներ գիտակցաբար կամ խաբեությամբ տարվում են Թուրքիա եւ Արաբական Միացյալ էմիրություններ: Նրանք բոլորը չէ, որ մնում են Թուրքիայում: Ստամբուլը համարվում է մարմնավաճառների առք ու վաճառքի գլխավոր կենտրոնը: Հայուհիների մի մասը՝ առավել գեղեցկուհիները եւ համեմատաբար երիտասարդները, վաճառվում են երրորդ երկրների՝ նավթով հարուստ արաբական պետությունների, մի մասը վերադառնում է Հայաստան, քանի որ կարճ ժամանակահատվածում կորցնում է գրավչությունը ու այլեւս պահանջարկ չի ունենում, լինում են դեպքեր, երբ մարմնավաճառներին արտաքսում են Թուրքիայից:

Լինում են դեպքեր, երբ մարմնավաճառները մեկ օրվա ընթացքում ծառայում են 10 կամ ավելի հաճախորդների:

2003 թ. ԱՄՆ պետքարտուղարությունը հրապարակեց այն պետությունների ցանկը, որոնք բավարար պայքար չեն տանում մարդկանց առեւտուրը նվազեցնելու ուղղությամբ: Տնտեսական պատժամիջոցների ենթարկվելու հավանականության առաջ կանգնեցին նաեւ Թուրքիան եւ Վրաստանը:

«Թուրքիայում կանանց առեւտրով զբաղվողները սերտ համագործակցության մեջ են ոստիկանության հետ եւ առանց վերջինիս գիտության դժվար է այս երկրում նման ռիսկի դիմել», ասաց դիվանագետը:

Հայուհիները, ովքեր կորցրել կամ նրանցից խլել են անձնագրերը, Հայաստան վերադառնալու ցանկության կամ հնարավորության դեպքում դիմում են Ստամբուլում ռուսական հյուպատոսություն:

Ռուսական հյուպատոսությունն առաջին հերթին իր երկրի քաղաքացիների խնդիրները կարգավորելու ժամանակի պահանջ ունի: Ստամբուլում թուրքական խոշոր եւ մանր բնակավայրերում ակնհայտ է ռուս մարմնավաճառների ներկայությունը, եւ թուրքական գավառական գորշության ֆոնին նրանք լուսավոր կետեր են թվում: Ռուսական ճերմակությունը ջարդել է թրքուհիների գեղեցկության մասին առասպելը:

Ռուսական գեղեցկության ֆոնին երբեմն թրքուհիները թվում են տգեղ, անգամ՝ անտանելի տգեղ:

ԱԶԳ

Միջազգային

ՕՏԱՐ ՏԵՍԱԿԵՏ

Սեպտեմբերի 11. Երկու տարի անց

Լոնդոնում ապրող անկախ լրագրող Գուին Դայերի թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածն անդրադառնում է 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի իրադարձություններին եւ միջազգային ահաբեկչությանը:

Երկու տարի անց սեպտեմբերի 11-ը ցավալի տարելից է մեծ մասամբ բոլոր ամերիկացիների համար, ովքեր չեն կարող մոռանալ ստորին Մանհեթենում բացված սարսափելի տեսարանը, որին զոհ գնացին երեք հազար համաքաղաքացիներ: Բայց դրանից հետո ոչ մի ամերիկացի չի զոհվել իր հայրենիքում իսլամ ահաբեկիչների կողմից. ի՞նչ էր ուրեմն կատարվածը: Ցուցադրական մի ելո՞ւյթ:

Բուշի վարչակարգն ահաբեկչական սպառնալիքին մեծ տեղ է հատկացնում՝ շեղելու համար ժողովրդի ուշադրությունը տնտեսությունից եւ արդարացնելու իր մյուս գործողությունները: Բայց հակառակ գունազարդված ահազանգերի՝ առանց դատավարության ազատազրկված հազարավոր կասկածյալների եւ ճնշող աղմուկի, անցած երկու տարիները ահաբեկչությունից ազատ, ամենահանդարտ տարիներն են եղել Մ. Նահանգների նորագույն պատմության մեջ, եթե չհաշվենք սիբիրախտի դեպքերը, որոնք 4-5 կյանք խլեցին 2001-ի վերջերին: Նույնիսկ տեղական երիտասարդական խմբերն են իրենց հանգիստ պահում:

Մահմեդական ահաբեկչությունը նվազել է նաեւ աշխարհի մյուս մասերում: Եթե չհաշվենք տեղական հակամարտությունները, որոնք գաղութարարական բնույթ ունեն եւ սեպտեմբերի 11-ից առաջ էլ գոյություն ունեին, վերջին երկու տարում ամբողջ աշխարհում մահմեդականների հարձակումներից զոհվել են ընդհանուր առմամբ 336 հոգի, որոնցից մոտ 50-ը եղել են ամերիկացիներ:

Հաշվենք: Սեպտեմբերի 11-ին հաջորդած 6 ամիսների ընթացքում ոչ մի պատահար: Ապա Իսլամաբադում (Պակիստան) 2002 թ. մարտին հարձակում քրիստոնեական եկեղեցու վրա, որի հետեւանքով 5 հոգի մահացան, այդ թվում նաեւ ամերիկացի մի դիվանագետի կինն ու դուստրը: Ապրիլին պայթուցիկներով բեռնված մի բեռնատար Թունիսում բախվեց սինագոգի, սպանվեցին 21 զբոսաշրջիկներ, մեծ մասը՝ գերմանացի: Մայիսին Կարաչիում մահապարտի ռումբը սպանեց 14 հոգու, որոնցից 11-ը՝ ֆրանսիացի ինժեներներ:

Այնուհետեւ մինչեւ աշուն հարաբերական անդորր էր, որին հետեւեց Բալիում հարձակումը գիշերային ակումբի վրա, որը խլեց 202 մարդկանց կյանք, մեծ մասը՝ զբոսաշրջիկներ արեւմտյան երկրներից: Նույն ամսին՝ հոկտեմբերին մահապարտի մեկ ուրիշ հարձակում Եմենի մոտ ֆրանսիական նավթատար նավի վրա սպանեց մեկ մարդու: Նոյեմբերին Մոմբասայում իսրայելցի սեփականատիրոջ հյուրանոցի վրա ընկած ռումբը սպանեց 15 եւ վիրավորեց 80 հոգու, մեծ մասը՝ քենիացիներ: Եվ վերջապես այս տարվա մայիսին Ռիյադում (Սաուդյան Արաբիա) մահապարտները հարձակվեցին արտասահմանյան մի հիմնարկության վրա եւ սպանեցին 34 հոգու, իսկ ուրիշներ Մարոկկոյում (Կասաբլանկայի շրջանում) իրենք իրենց հրկիզեցին՝ պատճառ դառնալով 45 այլոց մահվան:

Այսքանը: 2 տարում 336 հոգի 7 տարբեր երկրներում: Մահապարտների կապն «Ալ Ղաիդայի» կամ նրա համախոհների հետ չափազանց թույլ է: Այնպես որ, միջազգային (գլոբալ) ահաբեկչություն կոչվածը մեծապես չափազանցված սպառնալիք է եւ «ահաբեկչության դեմ պատերազմին» մասնակցած պետությունների ղեկավարները գիտակցում են դա:

Սեպտեմբերի 11-ի հարձակումն իրականացնողները հաջողության հասան, որովհետեւ նրանք օգտագործեցին նոր, չնախատեսված տեխնոլոգիա: Ոչ մեկը պատրաստ չէր դրան: Նրանք փոխեցին ահաբեկչություն հասկացության ընկալումը, որովհետեւ մահացածների քանակն էր մեծ, եւ որովհետեւ նրանք կարողացան խփել աշխարհի մեծագույն տերության նյարդային համակարգի կենտրոնական մասին: Բայց դրանից հետո նրանք ոչ մի լուրջ բան չեն ձեռնարկել:

Նույնիսկ եթե ամերիկյան ներխուժումն Իրաք առաջացնի ահաբեկչությունների մի նոր ալիք, պատկերը չի փոխվելու այնքան ժամանակ, քանի դեռ ահաբեկիչների զենքերը մնան սովորականները: Այսպես կոչված «զանգվածային ոչնչացման զենքերը» (օրինակ՝ թունավոր գազերն ու կենսաբանական գործոնները) այլեւս այնքան էլ տպավորիչ չեն: Միջուկային հարձակումն այլ բան է, անշուշտ: Բայց ինչքանո՞վ է հավանական:

Չափազանց անհավանական է: Ահաբեկիչները չունեն միջուկային զենք պատրաստելու միջոցներ, եւ ոչ մի կառավարություն նրանց չի տրամադրի նման միջոցներ: Բացի Պակիստանից, մահմեդական երկրներից ոչ մեկը չունի միջուկային զենք եւ ներկա միջազգային դրությամբ արմատական մահմեդականները չեն կարող իշխանության գլուխ գալ: Նրանց անմիջապես կզինաթափեն: Իրաքի վրա հարձակման դեպքում շատ քիչ երկրներ պաշտպանեցին Մ. Նահանգներին, որովհետեւ այնտեղ ո՛չ արմատական մահմեդականներ կային, ո՛չ էլ զանգվածային ոչնչացման զենքեր:

ԱՆԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Խոսքի ազատություն չկա ոչ ԱՄՆ-ում, ոչ էլ մանավանդ Ռուսաստանում»

Պնդում է միջազգային կազմակերպությունը

«Թղթակիցներ առանց սահմանի» միջազգային կազմակերպությունն առաջին անգամ հրապարակել է աշխարհի 139 պետությունների վարկանիշները՝ հիմք ընդունելով հետազոտվող երկրներում առկա խոսքի ազատության իրական աստիճանը:

Հրապարակված ցանկում տեղերի դասավորությունը կարող է զարմանք պատճառել մեծ տերություններից շատերին: Այսպես, խոսքի ազատության մակարդակով ԱՄՆ-ը զիջում է նույնիսկ Կոստա Ռիկային եւ ցանկում զբաղեցնում 17-րդ տեղը: Վիճակն էլ ավելի վատ է Ռուսաստանում, որը ցանկում հայտնվել է 121-րդ տեղում՝ իրենից առաջ թողնելով նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների մեծ մասին: «Թղթակիցներ առանց սահմանի» կազմակերպության ցանկում խոսքի ազատության մակարդակով Ռուսաստանին զիջում են միայն Բելառուսը եւ Թուրքմենստանը, որոնք հայտնվել են 124-րդ եւ 136-րդ տեղերում:

Ցանկում առաջին չորս տեղերը զբաղեցնում են Ֆինլանդիան, Իսլանդիան, Նորվեգիան եւ Հոլանդիան: 5-րդ տեղում է Կանադան: «Թղթակիցների» կարծիքով, խոսքի ազատությունն իրոք գործում է հենց այդ 5 երկրներում:

Վարկանիշների ցանկը կազմվել է լրագրողների, իրավունքի փորձագետների եւ հանրային կարծիքի հետազոտողների հարցման հիման վրա: Նրանց առաջարկվել էր խոսքի ազատության իրավունքի խախտումներին առնչվող 50 հարց:

ԱՄՆ-ի ցածր ցուցանիշը բացատրվում է առաջին հերթին լրագրողների բազմաթիվ ձերբակալություններով: Այդ լրագրողները կամ հրաժարվել էին դատարանին հայտնել իրենց տեղեկատվության աղբյուրը, կամ էլ դաշնային շենքն էին մտել առանց համապատասխան թույլտվության: Ձերբակալությունները հատկապես շատացել են 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ից հետո:

ԱՊՀ երկրների մեջ լավագույն ցուցանիշն ունի Տաջիկստանը (86-րդ տեղ): Սակայն փաստաթղթում նշվում է, որ այդ երկրներում լրագրողի մասնագիտությունը հաճախ վտանգավոր է նրանց կյանքի եւ ազատության համար:

Կոնգրեսին ներկայացվել է Բուշին պաշտոնանկ անելու պահանջ

Սանտա Կրուզի (Կալիֆոռնիա) քաղաքային խորհուրդն ընդունել է բանաձեւ, որը Կոնգրեսին կոչ է անում նախագահ Ջորջ Բուշի պաշտոնանկության գործընթաց սկսել: Պատճառն Իրաքի պատերազմն է եւ այդ կապակցությամբ միջազգային մի շարք պայմանագրերի խախտումը:

Ընդունված բանաձեւը հիմք ընդունելով, Սանտա Կրուզի քաղաքապետը պաշտոնական հարցապնդում է ուղարկել Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի իրավաբանական հանձնախմբի նախագահ Ջեյմս Սենսենբրեններին:

Քաղխորհրդի ընդունած բանաձեւում նշվում է, որ Իրաք ներխուժելը միջազգային մի շարք պայմանագրերի խախտում էր, իսկ անձամբ նախագահ Ջորջ Բուշը հասարակայնության երկյուղները չարաշահել է պատերազմն արդարացնելու համար՝ դրանով իսկ խախտելով քաղաքացիների սահմանադրական իրավունքները:

Սանտա Կրուզի քաղխորհրդի անդամներից մեկը՝ Կալիֆոռնիայի համալսարանի պրոֆեսոր Մայք Ռոտկինը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ զրուցելիս հայտարարել է. «Նախագահի քայլերը ծանր հանցագործություններ են եւ դատի ենթակա արարքներ, բայց այդ հարցը պետք է լուծի ԱՄՆ Կոնգրեսը»:

Իրաքում կորած բրիտանացի լրագրողին սպանել են ամերիկացիները

Այս տարվա մարտին Իրաքում կորած բրիտանական ITN հեռուստաընկերության լրագրողին, ինչպես պարզվում է, սպանել են ամերիկացի զինծառայողները: Բրիտանական «Դեյլի միրոր» թերթի թղթակցին այդ մասին պատմել է իրաքցի Համիդ Ագլանը, որը փորձել էր փրկել լրագրողին:

Մարտ ամսին ITN-ի լրագրող Թերի Լլոյդը, օպերատոր Ֆրեդ Ներակը եւ թարգմանիչ Հուսեյն Օսմանն անհետ կորել էին Բասրայի ճանապարհին գնդակոծության տակ ընկնելուց հետո: Համիդ Ագլանը բրիտանական հիշյալ թերթին տված հարցազրույցում պատմել է, որ Սադդամ Հուսեյնի զորքերի եւ ամերիկացիների մարտի ընթացքում Լլոյդն ուսից վիրավորվել է: Ավտոմեքենայով այդ շրջանում հայտնված Ագլանը փորձել է վիրավոր լրագրողին հասցնել մոտակա հիվանդանոց: Սակայն շուտով ամերիկյան մի ուղղաթիռ գնդակոծել է ավտոմեքենան: Հիվանդանոց հասնելիս պարզվել է, որ Լլոյդը մահացել է ճանապարհին գլխին դիպած գնդակից:

Բրիտանական «Սքայ նյուզ» հեռուստաընկերությունը հաղորդել է, որ միջադեպի քննություն անցկացրած բրիտանական ռազմական ոստիկանության ներկայացուցիչներն արժանահավատ են համարում Ագլանի խոսքերը: Մարտին անհետ կորած մյուս երկու անձանց՝ Ներակի եւ Օսմանի ճակատագրի մասին ոչինչ հայտնի չէ:

«Ալ Ջազիրան» ցուցադրել է բեն Լադենի նոր տեսագրությունը

Արաբական «Ալ Ջազիրա» արբանյակային հեռուստաալիքով չորեքշաբթի երեկոյան ցուցադրվել է նոր տեսաերիզ, որտեղ կարելի է տեսնել «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդ Ուսամա բեն Լադենին:

Ամերիկյան CNN հեռուստաընկերությունը նշում է, որ լեռներում նկարահանված տեսաերիզում երեւում են բեն Լադենը եւ նրա մերձավորագույն զինակից ալ Զավահիրին: Բեն Լադենն աֆղանական ավանդական հագուստով է եւ զինված է Կալաշնիկովի ավտոմատով ու փամփուշտակալով: «Ալ Ջազիրայի» տվյալներով, նկարահանումը կատարվել է այս տարվա ապրիլի վերջերին եւ մայիսի սկզբներին:

Հաղորդվում է, որ տեսաերիզն ուղեկցվել է հատկապես սեպտեմբերի 11-ի դեպքերի տարելիցի համար նախատեսված ձայնագրությամբ: Վերջինս իրաքցի բոլոր պարտիզաններին կոչ է անում Իրաքում «թաղել» ամերիկացի զինվորներին: Խոսողը բեն Լադենի օգնական ալ Զավահիրին է:

Ձայնագրության մեջ մասնավորապես ողջույն է հղվում Իրաքի «մոջահեդ եղբայրներին»: «Ալլահին խնդրում ենք օրհնել նրանց անձնազոհությունն ու հերոսականությունը խաչակիրների դեմ մղվող պայքարում: Մենք ձեզ ասում ենք՝ Ալլահը ձեզ հետ է, իսլամի ժողովուրդները պաշտպանում են ձեզ: Խժռեք ամերիկացիներին, թաղեք նրանց իրաքյան գերեզմանոցներում», ասում է ալ Զավահիրին:

Բերեզովսկին քաղաքական ապաստան է ստացել Մեծ Բրիտանիայում

Մեծ Բրիտանիայի կառավարական աղբյուրներ վկայակոչելով Ֆրանս-պրեսը հաղորդում է, որ ռուսաստանցի հայտնի գործարար Բորիս Բերեզովսկին քաղաքական ապաստան է ստացել: Ինքը՝ Բերեզովսկին, հաստատել է այդ լուրը «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում:

Մինչ Ռուսաստանի իշխանությունները պահանջում են հանձնել ֆինանսական խոշոր խարդախություններում ամբաստանվող Բերեզովսկուն, բրիտանացիները նրան ապաստան են տալիս, թեեւ դեռ չի ավարտվել նրա արտահանձնման առնչվող դատավարությունը:

Մինչեւ օրս հայտնի չէ, թե ռուսաստանցի օլիգարխը երբ է ապաստանի խնդրանքով դիմել Լոնդոնի իշխանություններին: Հայտնի չէ նաեւ, թե ինչի հիման վրա է բավարարվել քաղաքական ապաստան ստանալու նրա խնդրանքը: Համենայն դեպս, տվյալ խնդրանքի բավարարումը լրջորեն թուլացնում է Ռուսաստանի իշխանությունների դիրքերը, որտեղ Բերեզովսկին մեղադրվում է տնտեսական հանցագործությունների մեջ:

ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի 1967 թ. բանաձեւի, ինչպես նաեւ բազմաթիվ պետությունների օրենքների համաձայն, օտարերկրացուն կամ քաղաքացիություն չունեցող անձին քաղաքական ապաստան տալը նշանակում է այն փաստի ընդունում, որ տվյալ անձը հայրենիքում «քաղաքական գործունեության համար հալածվել է ազգային կամ կրոնական շարժառիթներով»: Այլ կերպ ասած՝ ընդունվում է, որ ապաստան ստացողին հետապնդել են անարդարացի կերպով:

Մեծ Բրիտանիայում, որտեղ քաղաքական ապաստանի տրամադրման եւ արտահանձնման հարցերը լուծում է ներքին գործերի նախարարությունը, նման ապաստան ստանալը փաստորեն նշանակում է արտահանձնման պահանջի մերժում:

Գ. Ը.

Մշակույթ

- Պրն Բախչինյան, այս իրադարձության ֆոնին եւ ընդհանրապես, ինչպիսի՞ն է թանգարանի այցելուների հետաքրքրությունը Շահնուր երեւույթի նկատմամբ:

- Շահնուրի նկատմամբ միշտ էլ հետաքրքրություն եղել է, բայց առ այսօր մեզ մոտ այն դրսեւորվել է միայն նրա արխիվային նյութերը դիտելու, ուսումնասիրելու առումով: Որովհետեւ այն մեսական ցուցադրությունը, որ մեզ մոտ հիմա (արդեն երկու տարի է) գործում է, ընդգրկում է միայն Սայաթ-Նովայից մինչեւ Եղիշե Չարենց: Մենք, դժբախտաբար, դեռեւս առիթ եւ հնարավորություն չենք ունեցել ցողներին, թե մեր գրականագիտությանը: Մանավանդ որ նա բազմաթիվ անտիպ, ցրված գործեր ունի, հրապարակախոսական հոդվածների հարուստ ժառանգություն մամուլում եւ այլն:

- Իսկ հնարավո՞ր է եղած, նաեւ ցրված նյութերի (եթե ի մի բերվեն) հիման վրա իրականացնել գրողի գործերի ակադեմիական հրատարակություն:

- Կարծում եմ, առանց սփյուռքի կարող ուժերի եւ այն անձանց, որոնց ձեռքին կան նյութեր, առանց նրանց հետ համագործակցության անհնար կլինի: Բայց եթե մենք նստենք կլոր սեղանի շուրջ (նախկին երեք հատորները ինձ՝ եւ որպես ուսումնասիրողի, եւ որպես ընթերցողի չեն բավարարում) գիտականորեն դասակարգված, համակարգված տեքստերով, ավելի լուրջ ծանոթագրություններով, լուրջ առաջաբաններով եւ ավելի լուրջ տեքստաբանական աշխատանքով:

- Այսօր Շահնուր երեւույթի ո՞ր կողմն է, որ ընթերցողին ընդհանրապես հայտնի չէ:

- Երեւի, նամակների: Եվ ես համարձակությամբ պետք է ասեմ, որ թանգարանն այսօր գրողի նամակների հարուստ հավաքածու ունի, որ անտիպ է եւ ուրեմն՝ ընթերցողին լրիվ անհայտ:

Մեծին մեծավարի ներկայացնելու ժամանակը

Ե. Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանի՝ Շահան Շահնուրին վերաբերող ֆոնդում 147 նյութ կա. գեղարվեստական գործեր, հուշեր, հոդվածներ, կենսագրական նյութեր եւ անձնական փաստաթղթեր, նամակներ, լուսանկարներ, տպագիր նյութեր: Սակայն, թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանի համոզմամբ, ոչ միայն թանգարանում պահվող ցուցանմուշները, այլեւ Շահնուրին վերաբերող այն ամենը, ինչ այսօր գոյություն ունի մեզանում՝ նրա երկերի եռահատոր հրատարակությունը եւ այլն, բավ չեն նրան բազմակողմանիորեն ներկայացնելու, ընթերցողին ճանաչել տալու եւ նրա գրական ժառանգությունն իրապես արժեւորելու համար: Այս մտահոգությամբ էր տոգորված զրույցը, որի առիթը մեծ գրողի ծննդյան 100-ամյա հոբելյանն էր:

անդրադառնալու մեր գրականության այդ խոշոր դեմքին հույս ունենալով հետագայում ընդլայնել մեր ցուցադրությունը եւ այնտեղ ընդգրկել եւ Շ. Շահնուր, եւ Վ. Շուշանյան, եւ Հ. Օշական, եւ արեւմտահայ գրականության մեր մյուս մեծերին: Այս իմաստով, իհարկե, մեր այցելուն դեռեւս չի կարող Շահնուրից որեւէ բան տեսնել, որովհետեւ ժամանակի կտրվածքով սահմանափակ է մեր ցուցադրությունը: Կարծում եմ անհրաժեշտ է հնարավորինս հարստացնել մեր հավաքածուն: Ուստի (քանի որ «Ազգը» կարդում են նաեւ սփյուռքում), օգտվելով առիթից, ուզում եմ դիմել սփյուռքի մեր հայրենակիցներին. եթե նրանց մոտ թեկուզ ձեռագիր մեկ պատառիկ, թեկուզ մեկ տող կա Շ. Շահնուրից, թող ինչ-որ ճանապարհով բերեն ու հանձնեն գրականության եւ արվեստի թանգարանին: Ես գիտեմ, որ Շահնուրից բազմաթիվ գործեր կան Փարիզում՝ հատկապես «Յառաջ» թերթի խմբագրի մոտ (դա իրենց գործն է, այնտեղ էլ շատ լավ ուսումնասիրողներ ունենք՝ ի դեմս Արփիկ Միսակյանի, Գրիգոր Պըլտյանի), եւ ես, իհարկե, չեմ հորդորում, որ նման նյութերը նույնպես ուղարկվեն մեր թանգարան, այլ միայն այն նյութերը, որոնք մասնավոր անձանց ձեռքին են գտնվում եւ որոնք վաղը ենթակա են փոշիացման:

Շահան Շահնուրը «Յառաջ» օրաթերթի խմբագիր Արփիկ Միսակյանի հետ, Փարիզ, 1971: Տիկին Արփիկը պաշտոնապես հանդիսանում է Շահնուրի գրքերի, գրական նյութերի եւ անձնական իրերի կտակակատարը:

- Ձեր կարծիքով, Շահնուրի երկերն այսօր վերահրատարակելու կարիք կա՞:

- Երեք հատորյակը, որ արվել է խորհրդային տարիներին, իհարկե, վատ չի արված, բայց ես ոչ միայն որպես թանգարանի տնօրեն, այլեւ որպես գրականագետ եւ գրականության սիրահար համոզված եմ, որ Շահնուրն արժանի է շատ ավելի լայնորեն ներկայանալու թե՛ մեր ընթեր-

ղանի շուրջ, լուրջ ճնարկում եւ կարող ուժեր լինեն, որ Շահնուրով զբաղվել են կամ պատրաստ են զբաղվելու, դա կստացվի: Ընդ որում, ես միջանկյալ ասեմ, որ ակադեմիական հրատարակություն կարող ենք իրականացնել ինքներս (գիտենք, որ թանգարանը նաեւ հրատարակչություն է)՝ անկախ ակադեմիայից, ինչպես որ դա արեցինք Գր. Զոհրապի պարագայում՝ 4 հատորով (ի դեպ, պատրաստվում ենք հրատարակել եւս երկու հատոր, եթե ստացվի), մանավանդ որ ակադեմիան (ֆինանսական միջոցները նկատի ունեմ) հիմա գտնվում է շատ ծանր վիճակում: Ես վստահ եմ, որ այդ դեպքում մենք երեք հատորյակից շատ, գուցե կրկնակի կամ եռակի նյութ կունենանք մեր ձեռքի տակ եւ Շահնուրին վերջապես կտեսնենք մի շարք հատորներով

եվ, քանի որ առիթը ներկայացել է, ասեմ, որ անցյալ տարի մեր սփյուռքահայ անվանի գործիչներից մեկը՝ Գրիգոր Քեոսայանը, որը շատ սերտ (նաեւ՝ նամակագրական) կապերի մեջ է եղել Շահան Շահնուրի հետ, Շահնուրից ստացած իր բազմաթիվ նամակներն առանձին գրքով հրատարակել է ԱՄՆ-ում, իսկ հետագայում դիմել է նաեւ մեր թանգարանին՝ ձեռք բերելու նաեւ գրողի՝ թանգարանում պահվող նամակներն՝ ուղղված այլ անձանց:

Բառացիորեն մեկ-երկու շաբաթ առաջ մեզ հաջողվեց կատարել նրա խնդրանքը, եւ մենք մեր թանգարանում պահվող շուրջ 75 նամակ ուղարկեցինք Գր. Քեոսայանին: Այդ նամակները պիտի կազմեն նրա գրքի երկրորդ պրակը, իսկ մենք մեր թանգարանի ֆոնդերում արդեն հայտնաբերել ենք եւս 120 նամակ, որոնք կցանկանայինք ինքներս հրատարակել կամ դարձյալ Գր. Քեոսայանի միջոցով, եթե գտնվի որեւէ մեկենաս (լինի դա կազմակերպություն, թե կարող անձ) եւ սպոնսորի գրքի տպագրության ծախսերը: Համոզված եմ, որ դա հրաշալի նվեր կլինի եւ ընթերցող հանրությանը, եւ առհասարակ մեր բանասիրությանը (մանավանդ որ այդ նամակներում կան դեմքեր, որոնց մասին նույնիսկ ուսումնասիրողները տեղյակ չեն եւ իրենց ուսումնասիրությունների մեջ չեն օգտագործել), եթե այդ նամակները համակարգված, գիտական լուրջ վերաքննությամբ տպագրվեն: Առանց այս ամենի մենք կշարունակենք կիսատ-պռատ Շահնուր ունենալ, կիսատ-պռատ պատկերացում ունենալ նրա մասին, այնինչ վաղուց արդեն հասունացել է մեծ գրողին մեծավարի ներկայացնելու պահանջը:

Զրուցեց
ՆԱՐԻՆԵ ՄԵՐԱԲՅԱՆԸ

«Անհնարին սերը հնարավոր է»
Շվեյցարական ֆիլմերը հայ հանդիսատեսին ներկայանում են այս խորագրի ներքո

Սեպտեմբերի 17-22-ը Երեւանում շվեյցարական կինոյի օրեր են: «Նաիրի» կինոթատրոնի էկրանին հայ հանդիսատեսը հնարավորություն կունենա դիտել 4 գեղարվեստական, 2 վավերագրական եւ 6 կարճամետրաժ ֆիլմեր: Դրանք բոլորը ներկայացված են եղել տարբեր կինոփառատոների: Շվեյցարական կինոյի շաբաթը կրում է «Անհնարին սերը հնարավոր է» խորագիրը, որ արդեն պատկերացում տալիս է ցուցադրվելիք ֆիլմերի մասին:

«Մեր հանդիսատեսը եվրոպական կինոյին ծանոթանալու կարիք ունի», երեկ հրավիրված մամլո ասուլիսում նկատեց կինոքննադատների ընկերակցության նախագահ Սուսաննա Հարությունյանը՝ միեւնույն ժամանակ նշելով, որ շվեյցարական կինոն անհայտ է ոչ միայն հայ հանդիսատեսին:

Ֆիլմերի ցուցադրումից բացի կազմակերպիչ «Պրո Հելվեցիա» մշակութային հիմնադրամը նախաձեռնել է նաեւ իրավաբանների ֆորում: Դրան կարող են մասնակցել հայ իրավաբանները, ովքեր կինոյի բնագավառին վերաբերող իրավական դաշտի հետ ծանոթանալու ցանկություն ունեն:

Շվեյցարական ֆիլմերը դիտել ցանկացողներին տեղեկացնենք, որ դրանք կլինեն ֆրանսերենով, անգլերենով, գերմաներենով՝ հայերեն սինխրոն թարգմանությամբ:

Մուտքը լինելու է ազատ:

Նշենք, որ շվեյցարական ֆիլմերի շաբաթը կազմակերպվում է ոչ միայն Երեւանում: «Նաիրի» կինոթատրոնի էկրանից դրանք կտեղափոխվեն Թբիլիսիի եւ Բաքվի կինոթատրոններ:

Ս. Հ.

Հայկական մշակույթի օրեր Ղրիմում

Արդեն 14-րդ անգամ Ղրիմի Ինքնավար Հանրապետությունում (Ուկրաինա) անցկացվում են հայկական մշակույթի օրեր: Ռուսաստանի հարավի հայերի «Երկրամաս» թերթի ոչ պաշտոնական տվյալներով, Ղրիմում ներկայումս մոտ 25 հազար հայ է ապրում, իսկ վերջին մարդահամարի տվյալներով՝ 8769 հայ: Թերթը նշում է, որ հանդիսությունները սկսվելու են սեպտեմբերի 13-ին Կերչում եւ շարունակվելու են Յալթայում, Ալուշտայում, Թեոդոսիայում, Սեւաստոպոլում: Օրերն ավարտվելու են հոկտեմբերի սկզբներին Սիմֆերոպոլում: Մասնավորապես նախատեսվում է սեպտեմբերի 13-ին Կերչի հայերին հանձնել 1856 թ. կառուցված հայկական եկեղեցին, որը վերջերս ծառայում էր իբրեւ ֆիլհարմոնիա:

Հայկական մշակույթի օրերի շրջանակներում նաեւ կանցկացվի «Ղրիմահայերի անցյալը, ներկան եւ ապագան» խորհրդաժողով, կներկայացվեն Ղրիմում հրատարակված հայ հեղինակների գրքեր: Ղրիմի ազգագրական թանգարանում կգործի հայ նկարիչների ու լուսանկարիչների գործերի ցուցահանդես: Կանցկացվեն տարբեր համայնքների ֆուտբոլային թիմերի մրցումներ:

Պ. Ռ.

«Հայկական մշակույթի ժառանգությունը» 30 տարեկան է

Դետրոյթից (Միչիգան) ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ այս տարի լրանում է «Հայկական մշակույթի ժառանգությունը» ռադիոծրագրի 30-ամյակը: Մեկժամյա անգլերենով ծրագիրը հեռարձակվում է Դետրոյթում կիրակի օրերին եւ ներկայացնում է ունկնդիրներին հայկական երաժշտության գոհարները, պատմական, վավերագրական փաստեր եւ իրադարձություններ, ինչպես նաեւ հարցազրույցներ հայ անվանի հասարակական գործիչների, գրականագետների, դերասանների, երգիչ-երգչուհիների եւ այլոց հետ:

Ծրագրի հիմնադիրն ու տնօրենն է ճանաչված մտավորական, հասարակական գործիչ եւ գրաքննադատ Երվանդ Ազատյանը: Ծրագրի հաղորդավարներ են եղել Ջուդի Ադամսը եւ Շարլին Աֆիկյանը, իսկ 1991-ից՝ Սյուզի Գազանջյանը: Հաղորդաշարի կայացմանը մեծապես նպաստել են երգեհոնահար Պերճ Ժամկոչյանն ու դաշնակահար Շահան Արծրունին: Ծրագրի հովանավորն է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը: Ավելացնենք, որ ժամանակին համընթաց քայլելով «Հայ մշակույթի ժառանգությունը» ծրագիրը կարելի է լսել նաեւ ինտերնետով՝ http://www.wnzk.com մտնելով եւ սեղմելով «Listen to WNZK»:

Հ. Ծ.

Մեծարում դոկտ. Ագապի Նասիպյան-Էմմեճյանի

Մելգոնյան կրթական հաստատության (ՄԿՀ) եւ Կալիֆոռնիայի Սանուց միության կազմակերպությամբ օգոստոսի 17-ին Թեքեյան մշակութային միության «Պեշկթուրյան» կենտրոնում մեծարանքի հանդիսություն է տեղի ունեցել՝ նվիրված պատմաբան, ՄԿՀ-ի տնօրենուհի, երկարամյա ուսուցիչ-դաստիարակ եւ հասարակական գործիչ դոկտ. Ագապի Նասիպյան-Էմմեճյանին, հաղորդում է ՌԱԿ Արեւմտյան Ամերիկայի պաշտոնաթերթ «Նոր օր» շաբաթաթերթը:

Դոկտ. Նասիպյան-Էմմեճյանն ավարտել է Լոնդոնի, Գլազգոյի եւ Օքսֆորդի համալսարանները՝ համապատասխանորեն ստանալով բակալավրի, մագիստրոսի եւ պատմական գիտությունների դոկտորի աստիճաններ: Օքսֆորդում իր ավարտական ճառը եղել է «Բրիտանիան եւ հայկական հարցը, 1915-1923», որը 1983-ին հրատարակվելուց հետո 1985-ին վերահրատարակվել է Անգլիայում: Հատորը թարգմանված է նաեւ հայերեն: Ակներեւ է նրա ծառայությունները հայ կնոջ դերի ուսումնասիրման բնագավառում: Մասնակցել է միջազգային գիտաժողովների:

Գնահատանքի ելույթներով եւ գեղարվեստական կատարումներով երեկոյին մասնակցել են նրա սաները, պաշտոնակիցներն ու գաղափարակիցները: Ներկաները խանդավառ ծափողջույններով են ընդունել ՀԲԸՄ-ի նախագահ Պերճ Սեդրակյանի գնահատանքի գիրն ու Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ կաթողիկոսի կողմից «Սբ. Սահակ եւ Սբ. Մեսրոպ» շքանշանի արժանանալու լուրը:

Հ. Ծ.

«Անուշ» պարախմբի այցը

«Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական փառատոնի շրջանակներում Հայաստանում եւ Լեռնային Ղարաբաղում համերգային շրջագայության է եկել Թեհրանի «Անուշ» պարախումբը: Սեպտեմբերի 9-ին սփյուռքահայ մեր բարեկամները ելույթ ունեցան Ստեփանակերտում: Հաջորդ օրը իրանահայ արվեստագետներին ընդունեց ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը: Սեպտեմբերի 13-ին եւ 14-ին պարախումբը հանդես կգա Երեւանում, 15-ին՝ Գավառում, 18-ին՝ Գյումրիում եւ սեպտեմբերի 20-ին՝ Աբովյանում ավարտելով համերգները, կվերադառնա Թեհրան:

Տեղեկացնենք, որ համերգներն անվճար են:

Ա. Բ.

Մի անգամ, ամռան մի օր

Չնայած շոգին, ամառային օրն իրոք հիասքանչ էր:

Կամրջի մոտ ուղղածիգ փոս կա, իսկ ներքեւում, գալարվելով, արեւից փայլփլելով, գետ է հոսում:

Ափի երկայնքով սաղարթախիտ ծառեր են:

Այս ամենի վերեւում սարն է, որի գագաթին եկեղեցի կա:

Պարզ ու անամպ երկնքի ֆոնի վրա այն դիտվում է ուրվապատկերի ձեւով:

Եկեղեցին էլ ավելի մեծ գեղեցկություն ու խորհրդավորություն է տալիս այդ բնապատկերին:

Ես մտածեցի. «Ինչու նկարիչները չեն նկարում այնպես, ինչպես իրականությունն է»:

Նրանք նախընտրում են իմպրովիզացներ, մոտենալ «ստեղծագործաբար», չպատճենել բնորդին, յուրովի մեկնաբանել:

Հիշում եմ, թե ինչպես նկարչական ցուցահանդեսներից մեկի ժամանակ ուղեկցորդը, ճիշտ պատկերված նատյուրմորտը ցույց տալով, ասաց.

- Տեսե՛ք, ահա այսպես էին նկարում անցյալում՝ 60-ական թվականներին:

Ծառերի ստվերում հանգստանալով, ուժ հավաքելով, մենք լավ տրամադրությամբ վերադարձանք տուն:

ԳԵՈՐԳԻ ՅԱՐԱԼՅԱՆ

ԱԶԳ

Մարզական

Հյուսիսային Իռլանդիա-Հայաստան՝ 0-1 (0-1)

Բելֆաստ, «Վինձոր պարկ» մարզադաշտ, 8600 հանդիսական:

Մրցավար՝ Անտոն Ստրեդակ (Սլովակիա):

Հյուսիսային Իռլանդիա- Մայք Թեյլոր, Քրիստոֆեր Բեյրդ, Գրանտ Մաքան, Ջորջ Մաքարտնի, Դենի Գրիֆին, Քեյթ Գիլեսպի (Ստիվեն Ջոնս, 29), Դամյեն Ջոնսոն, Դեւիդ Հիլի (Փոլ Մակվեյխ, 78), Էնդրյու Սմիթ, Թոմի Դոհերտի (Ֆիլիպ Մելրայն, 29), Աարոն Հյուզ:

Հայաստան- Ռոման Բերեզովսկի, Եղիշե Մելիքյան, Խոսե Բիլիբիո, Սարգիս Հովսեփյան, Մարիան Զեչիու, Ռոմիկ Խաչատրյան, Արթուր Պետրոսյան (Արման Քարամյան, 13), Արթուր Ոսկանյան, Ալբերտ Սարգսյան, Արտավազդ Քարամյան (Էդուարդ Պարտիկյան, 86), Անդրեյ Մովսիսյան (Արա Հակոբյան, 75):

Գոլը խփեց Արման Քարամյանը (27):

Հյուսիսիռլանդացիներին չհաջողվեց ռեւանշի հասնել

Հայաստանի ազգային հավաքականը Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի նախավերջին խաղում հաղթելով Հյուսիսային Իռլանդիայի ընտրանուն, իր համար խմբում ապահովեց 4-րդ տեղը: Հույների հետ խաղի համեմատ մեր հավաքականի կազմում երկու փոփոխություն էր կատարվել: Թիմի ավագ Հարություն Վարդանյանի փոխարեն խաղում էր Սարգիս Հովսեփյանը՝ կատարելով նրա պարտականությունները: Իսկ Արման Քարամյանի փոխարեն մեկնարկային կազմում էր Անդրեյ Մովսիսյանը: Հարկ է նշել, որ Մովսիսյանի խաղը չստացվեց, իսկ Արմանն ընդամենը 13 րոպե նստեց պահեստայինների նստարանին: Արթուր Պետրոսյանը խաղասկզբում վնասվածք ստացավ եւ Արմանը մտավ ասպարեզ: Հենց նրան էլ վիճակված էր դառնալ խաղի միակ գոլի հեղինակ: 27-րդ րոպեին ծախ թեւում Բիլիբիոն ու Մելիքյանը կոմբինացիա ծեռնարկեցին, վերջինս ճշգրիտ փոխանցում կատա-

AP-PHOTOLURE

րեց տուգանային հրապարակ ներխուժած Արման Քարամյանին եւ մեր հարձակվողն ընթացքից գրավեց դարպասը: Ընդհանրապես, մեր ֆուտբոլիստներն ակտիվ անցկացրին հանդիպումը, հատկապես առաջին խաղակեսը: Ինչ վերաբերում է դաշտի տերերին, ապա նրանք միօրինակ էին գործում՝ հիմնականում գնդակը բարձրից փոխանցելով տուգանային հրապարակ: Դա բավականին հեշտացնում էր մեր պաշտպանների եւ դարպասապահի գործը: Ի պատիվ նրանց, նրանք վստահ խաղացին, հատկապես փայլեց Բերեզովսկին, որը մի քանի դրվագում փրկեց թիմին վերահաս գոլից: Մեր պաշտպանությունը հատկապես ծանրաբեռնված աշխատեց երկրորդ խաղակեսին, երբ մեծ ուժերով գրոհում էին դաշտի տերերը: Դրան նպաստեց նաեւ այն, որ ՀՀ հավաքականը զգալիորեն նվազեցրեց ակտիվությունը, հիմնականում զբաղված լինելով թիկունքի գործերով: Եվ եթե մեր ֆուտբոլիստներն ավելի ակտիվ գործեին, ապա կարող էին զարգացնել հաջողությունը: Մասնավորապես, խաղավերջում գոլ խփելու լավ հնարավորությունը չօգտագործեցին Արման Քարամյանն ու Արա Հակոբյանը:

Արդարության դեմ չմեղանչելու համար հարկ է նշել, որ դաշտի տերերն առանձնակի բարդ խնդիրներ չառաջադրեցին մեր ընտրանուն: Մեր ֆուտբոլիստները հստակ պաշտպանվելով, դիմելով կտրուկ հակագրոհների, կարողացան խաղը հասցնել հաղթական ավարտի: Ինչ խոսք, հաղթանակն ուրախալի է: ՀՀ հավաքականը գոնե խույս տվեց ընտրական մրցաշարի աղյուսակը եզրափակելու հեռանկարից:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Ռուսները զրկվեցին օլիմպիական ուղեգրից

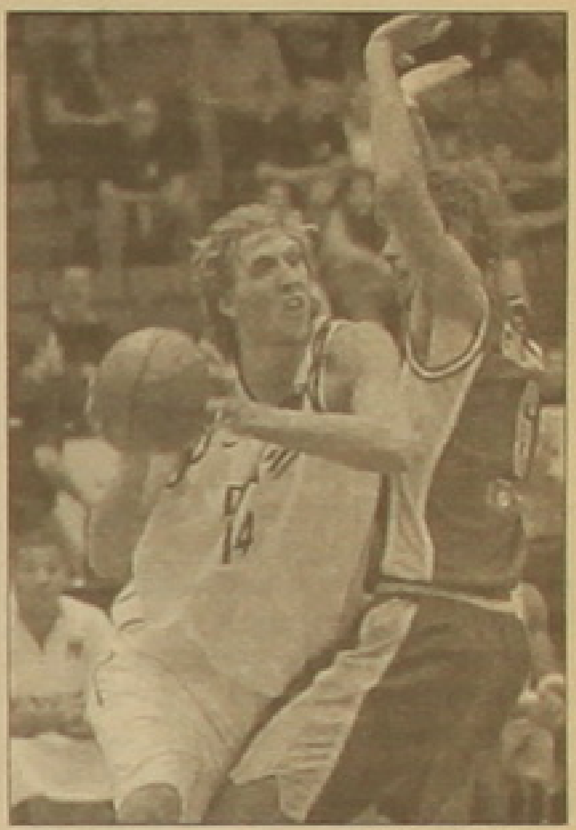

Շվեդիայում ընթացող բասկետբոլի Եվրոպայի առաջնությունում անհաջողության մատնվեցին Ռուսաստանի հավաքականի բասկետբոլիստները: Քառորդ եզրափակիչում ռուսները 69-76 հաշվով զիջեցին ֆրանսիացիներին: Այսպիսով, Ռուսաստանի հավաքականը զրկվեց հաջորդ տարի Աթենքում կայանալիք օլիմպիական խաղերի մասնակցությունից: Սա արդեն 2-րդ դեպքն է, որ ռուսները զրկվում են օլիմպիական ուղեգրից: Առաջին անգամ նրանք դուրս էին մնացել Ատլանտայում 1996 թ. կայացած օլիմպիադայից: Ռուսներն այդպես էլ չկարողացան վնասազերծել բասկետբոլի ազգային լիգայի «Սան Անտոնիո Սպերզ» թիմի խաղացող Տոնի Պարկերին, որն ամենաարդյունավետն էր ֆրանսիացիների կազմում (18 միավոր): Չնայած Ռուսաստանի հավաքականում կրկին արդյունավետ խաղ ցուցադրեց Անդրեյ Կիրիլենկոն (22 միավոր), սակայն դա բավական չէր հաջողության հասնելու համար:

Քառորդ եզրափակիչ մյուս խաղում Լիտվայի հավաքականն ստիպեց լիազորությունները վայր դնել գործող չեմպիոնին՝ Սերբիայի հավաքականին (98-82): Երեկ ուշ երեկոյան կայացան քառորդ եզրափակիչ մյուս երկու խաղերը՝ Իսպանիա-Իսրայել, Հունաստան-Իտալիա: Նշված խաղերի հաղթողները կմրցեն միմյանց հետ: Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգը կկազմեն Լիտվայի եւ Ֆրանսիայի հավաքականները:

Ռոնալդինյոն հաղթանակ պարգեւեց բրազիլացիներին

Աշխարհի հնգակի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականն աշխարհի 2006 թ. ընտրական մրցաշարի 2-րդ տուրում էլ հաղթանակ տոնեց: Էկվադորցիների նկատմամբ հաղթանակն ապահովեց խաղավարտից 13 րոպե առաջ Ռոնալդինյոյի խփած միակ գնդակը: Պարագվայցիները խոշոր 4-1 հաշվով պարտության մատնեցին ուրուգվայցիներին: Այդ խաղում աչքի ընկավ Կարդոզոն, որը դարձավ «հեթ-տրիկի» հեղինակ: Նույնպիսի հաջողության հասավ նաեւ բոլիվիացի Բոտերոն: Բոլիվիայի ընտրանին 4-0 հաշվով հաղթեց կոլումբիացիներին:

Չորս ուղեգրերի տերերը հայտնի են

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի նախավերջին տուրն անվանեց եզրափակիչի առաջին չորս ուղեգրերի տերերին: Պորտուգալիայում հանդես գալու իրավունք նվաճեցին Ֆրանսիայի, Չեխիայի, Շվեդիայի եւ Բուլղարիայի ընտրանիները: Այն, որ Եվրոպայի ներկայիս չեմպիոններն իրավունք կստանան հաջորդ տարի Պորտուգալիայում պայքար մղելու չեմպիոնի տիտղոսը պահպանելու համար, կասկած չէր հարուցում: Ֆրանսիացիները հաղթեցին իրենց գլխավոր հակառակորդի դաշտում: Հաղթելով Սլովենիայի հավաքականին (2-0), Եվրոպայի չեմպիոնները մտան եզրափակիչ: Չեխերը եւս ուղեգիրը նվաճեցին գլխավոր հակառակորդի՝ հոլանդացիների նկատմամբ հաղթանակ տոնելով (3-1): Նույնիսկ եթե վերջին տուրում չեխերը պարտվեն ավստրիացիներին, իսկ հոլանդացիները հաղթեն մոլդովացիներին, միեւնույն է, անձնական հանդիպումների արդյունքով չեխերը գերազանցում են հոլանդացիներին: Պորտուգալիայի ուղեգիրը ծեւակերպեցին նաեւ շվեդները, որոնք հյուրընկալվելիս հաղթեցին լեհերին (2-0): Բուլղարացիների հաջողությունը կասկած չէր հարուցում:

Ընտրական 6-րդ խմբում կարեւոր նշանակություն ուներ Իսպանիայի եւ Ուկրաինայի հավաքականների մրցավեճը: Ռաուլի խփած 2 գոլերը փաստորեն վճռեցին կարեւոր հանդիպման ելքը: Այժմ ամեն ինչ կախված է ավարտական տուրի Հունաստան-Հս. Իռլանդիա, Հայաստան-Իսպանիա խաղերի ելքից: Ռուսաստանի հավաքականն էլ սեփական հարկի տակ 4-1 հաշվով հաղթելով շվեյցարացիներին, լավ հնարավորություն ունի պայքարելու ուղեգրի համար:

Որպեսզի ֆուտբոլասերները կողմնորոշվեն, նշենք ավարտական տուրի խաղացանկը: Հոկտեմբերի 11-ին կհանդիպեն հետեւյալ զույգերը. Ֆրանսիա-Իսրայել, Կիպրոս-Սլովենիա, Նորվեգիա-Լյուքսեմբուրգ, Բոսնիա-Դանիա, Ավստրիա-Չեխիա, Հոլանդիա-Մոլդովա, Շվեդիա-Լատվիա, Հունգարիա-Լեհաստան, Շոտլանդիա-Լիտվա, Գերմանիա-Իսլանդիա, Հունաստան-Հս. Իռլանդիա, Հայաստան-Իսպանիա, Թուրքիա-Անգլիա, Լիխտենշտեյն-Սլովակիա, Խորվաթիա-Բուլղարիա, Բելգիա-Էստոնիա, Իտալիա-Ադրբեջան, Ուելս-Սերբիա, Ռուսաստան-Վրաստան, Շվեյցարիա-Իռլանդիա:

Իսրայել-Մալթա՝ 2-2 (1-0)
1-0՝ Ռեւիվո (16), 1-1՝ Մ. Միֆսուդ (51՝ 11 մ), 1-2՝ Կարաբոտ (52)՝ 2-2՝ Բալիլի (78):

Սլովենիա-Ֆրանսիա ՝ 0-2 (0-1)
Տրեզեգե (9), Դակուր (71):

Լյուքսեմբուրգ-Բոսնիա՝ 0-1 (0-1)
Բարբարեզ (35):

Դանիա-Ռումինիա՝ 2-2 (1-0)
1-0՝ Թոմասոն (35՝ 11 մ), 1-1՝ Մուտու (62), 1-2՝ Պանկու (72), 2-2՝ Լաուրսեն (95):

Չեխիա-Հոլանդիա՝ 3-1 (2-0)
1-0՝ Կոլեր (15՝ 11 մ), 2-0 Պոբորսկի (38), 2-1՝ Վան դեր Վարտ (62), 3-1՝ Բարոշ (94):

Մոլդովա-Բելառուս՝ 2-1 (1-0)
1-0՝ Դադու (26), 2-0՝ Կովալչուկ (88), 2-1՝ Վասիլյուկ (90՝ 11 մ):

Լեհաստան-Շվեդիա՝ 0-2 (0-2)
Նիլսոն (3), Մելբերգ (37):

Լատվիա-Հունգարիա՝ 3-1 (2-0)
1-0՝ Վերպակովսկի (38), 2-0՝ Բլեյդելիս (42), 3-0՝ Վերպակովսկի (51), 3-1՝ Լիստես (53):

Գերմանիա-Շոտլանդիա՝ 2-1 (1-0)
1-0՝ Բոբիչ (25), 2-0՝ Բալակ (50՝ 11 մ), 2-1՝ Մակկան (60):

Ֆարերներ-Լիտվա՝ 1-3 (1-1)
0-1՝ Մորինաս (22), 1-1՝ Օլսեն (42), 1-2՝ Մորինաս (57), 1-3՝ Վենչավիչյուս (88):

Հս. Իռլանդիա-Հայաստան՝ 0-1
Արման Քարամյան (27):

Իսպանիա-Ուկրաինա՝ 2-1 (0-0)
1-0, 2-0՝ Ռաուլ (59, 71), 2-1՝ Շեւչենկո (84):
54-րդ րոպեին Տորեսը չիրացրեց 11 մ հարվածը:

Անգլիա-Լիխտենշտեյն՝ 2-0 (0-0)
Օուեն (46), Ռունի (50):

Սլովակիա-Մակեդոնիա՝ 1-1 (1-0)
1-0՝ Նեմետ (25), 1-1՝ Դիմիտրովսկի (62):

Բելգիա-Խորվաթիա՝ 2-1 (2-1)
1-0՝ Սոնկ (34), 1-1՝ Շիմիչ (36), 2-1՝ Սոնկ (42):

Անդորրա-Բուլղարիա՝ 0-3 (0-2)
Բերբատով (10, 23), Խրիստով (58):

Ուելս-Ֆինլանդիա՝ 1-1 (1-0)
1-0՝ Դեյվիս (3), 1-1՝ Ֆորսել (78):

Սերբիա-Իտալիա՝ 1-1 (0-1)
0-1՝ Ինձագի (22), 1-1՝ Իլիչ (82):

Ռուսաստան-Շվեյցարիա՝ 4-1 (2-1)
0-1՝ Կարյակա (13, ինքնագոլ), 1-1/3-1՝ Բուլիկին (20, 33, 59), 4-1՝ Մոստովոյ (72):

Ալբանիա-Վրաստան՝ 3-1 (0-0)
1-0՝ Խասի (51), 2-0՝ Տարե (53), 2-1՝ Արվելաձե (62), 3-1՝ Բուշի (80):

Մրցաշարային աղյուսակներ

1-ին խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ֆրանսիա	7	7	0	0	26-2	21
2. Սլովենիա	7	4	1	2	13-10	13
3. Իսրայել	7	2	3	2	9-8	9
4. Կիպրոս	7	2	1	4	7-16	7
5. Մալթա	8	0	1	7	5-24	1

2-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Դանիա	7	4	2	1	14-8	14
2. Ռումինիա	8	4	2	2	21-9	14
3. Բոսնիա	7	4	0	3	6-7	12
4. Նորվեգիա	7	3	2	2	8-5	11
5. Լյուքսեմբուրգ	7	0	0	7	0-20	0

3-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Չեխիա	7	6	1	0	20-3	19
2. Հոլանդիա	7	5	1	1	15-6	16
3. Ավստրիա	7	3	0	4	10-11	9
4. Մոլդովա	7	2	0	5	5-14	6
5. Բելառուս	8	1	0	7	4-20	3

4-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շվեդիա	7	5	2	0	19-2	17
2. Լատվիա	7	4	1	2	9-6	13
3. Հունգարիա	7	3	2	2	14-7	11
4. Լեհաստան	7	3	1	3	9-6	10
5. Սան Մարինո	8	0	0	8	0-30	0

5-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Գերմանիա	7	4	3	0	10-4	15
2. Իսլանդիա	7	4	1	2	11-6	13
3. Շոտլանդիա	7	3	2	2	11-8	11
4. Լիտվա	7	3	1	3	7-10	10
5. Ֆարերներ	8	0	1	7	7-18	1

6-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հունաստան	7	5	0	2	7-4	15
2. Իսպանիա	7	4	2	1	12-4	14
3. Ուկրաինա	8	2	4	2	11-10	10
4. Հայաստան	7	2	1	4	7-12	7
5. Հս. Իռլանդիա	7	0	3	4	0-7	3

7-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Անգլիա	7	6	1	0	14-5	19
2. Թուրքիա	7	6	0	1	17-5	18
3. Սլովակիա	7	2	1	4	9-9	7
4. Մակեդոնիա	8	1	3	4	11-14	6
5. Լիխտենշտեյն	7	0	1	6	2-20	1

8-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բուլղարիա	7	5	2	0	13-3	17
2. Խորվաթիա	7	4	1	2	11-4	13
3. Բելգիա	7	4	1	2	9-9	13
4. Էստոնիա	7	2	2	3	4-4	8
5. Անդորրա	8	0	0	8	1-18	0

9-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իտալիա	7	4	2	1	13-4	14
2. Ուելս	7	4	1	2	11-7	13
3. Ֆինլանդիա	8	3	1	4	9-10	10
4. Սերբիա	7	2	3	2	8-9	9
5. Ադրբեջան	7	1	1	5	5-16	4

10-րդ խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շվեյցարիա	7	3	3	1	13-11	12
2. Ռուսաստան	7	3	2	2	16-11	11
3. Իռլանդիա	7	3	2	2	10-9	11
4. Ալբանիա	8	2	2	4	11-15	8
5. Վրաստան	7	2	1	4	7-11	7

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

90-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ

Դժվարին ճառագում

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գուրգեն Սահակյանի հիշատակին

Տիեզերքը գիտականորեն բնութագրողների, նրա հեղինակավոր կենսագիրների ցանկում հաստատուն գրանցում ունի ֆիզիկոս-տեսաբան Գուրգեն Սահակյանը: Այս անվերապահությունը, սակայն, լրացման կարիք ունի: Մեզնից ընդամենը երեք գարուն առաջ կյանքից հեռացած այդ երախտավորը հասարակայնորեն չի երեւում այն բարձունքում, որը նվիրագործումների ու տառապանքների ճանապարհներով է նվաճել: Երեւի թե դա ունի նաեւ այսպիսի պատճառներ: Բնատուր համեստությունը, ձեռքը դափնիներին մեկնելու ոչ հակում եւ ոչ էլ ժամանակ: Անհանրամատչելիությունը տիեզերական այն չափումների, վիճակների ու ըմբռնումների, որոնք ենթադրում են էլիտար միջավայր եւ որոնք չեն հասնի դասական պարզության, ինչպես, ասենք, Արքիմեդյան, Նյուտոնյան օրենքներից ու տեսություններից մի քանիսը:

Գուրգեն Սահակյան աստղաֆիզիկոսի անունը կապվում է տիեզերական պատկերացումների ընդլայնման, տարրական մասնիկների ու ճառագայթումների պատկերացման հստակեցման, գաղափար պլազմայի եւ նրա այլասերված գերխիտ դրսեւորումների, գերխիտ աստղերի միջուկներում լիցքերի բաշխման մեխանիկայի, ձգողության տեսության զարգացման եւ նման այլ երեւույթների հետ:

Այս ամենին հավելած Գուրգեն Սահակյանի համագործակցությունն անվերապահորեն աստղագիտության աստղ հռչակված Վիկտոր Համբարձումյանի հետ: Գերխիտ աստղերի ֆիզիկայի տեսական սկզբնավորում, ապացույց, որ միջուկային եւ ավելի մեծ խտությունների դեպքում նյութը տարրական մասնիկներից բաղկացած գազ է, հարաբերականության ընդհանուր տեսության նոր էֆեկտ՝ զանգվածի բացասական պակասորդ... Համատեղ հետազոտությունների արդյունքների հրապարակված չորս աշխատանքով էլ ընդհատվել է այդ ուշագրավ գիտական դաշինքը: Դաշինք, որի շնորհիվ է պարզաբանվել, թե ինչպիսի զանգվածներով ու շառավիղներով գերխիտ երկնային մարմիններ կարող են գոյություն ունենալ տիեզերքում: Այդուհանդերձ, ինքնակենսագրական ակնարկում կատարվածի գնահատում ու չարածների ափսոսանք կա:

Ինքնաբերաբար, մեծանուն գիտնականից տարանջատված Գուրգեն Սահակյանը նոր եռանդով է շարունակել նեյտրոնային աստղերի հանդեպ ունեցած իր գիտական ծարավի հագեցումը: Այդ մասին 1992-ին արդեն ծերունազարդ աստղատեսաբանը պիտի հիշատակեր ու ափսոսար, որ համալսարանի՝ իր ղեկավարած ամբիոնի կարող մի շարք դեմքերի հետ հսկայական ջանքեր է ներդրել նախաաստղային մարմինների մոդելներ մշակելու համար՝ փորձելով նույնիսկ դուրս գալ Էյնշտեյնի տիեզերական ձգողականության տեսության շրջանակներից, բայց... էական արդյունքների չի հասել: Անգլիացի ֆիզիկոսներին վիճակվեց տեսականորեն լավ հիմնավորված նեյտրոնային աստղերի դիտողական փաստերի հրապարակմամբ դառնալ բաբախիչների (հիմա՝ նեյտրոնային աստղերի) հայտնագործողներ:

Դեպի մայրամուտ թեքված իր կյանքի ընթացքում Գուրգեն Սահակյանը ֆիզիկոս-տեսաբանների իր խմբի հետ վայելել է մի շարք այլ ճիշտ եզրահանգումների պատճառած բերկրանքը. նեյտրոնային աստղ պարունակող կրկնակի համակարգում սովորական աստղից նյութի փոխանցումը նեյտրոնայինին, բաբախիչների ռադիոճառագայթման բարդ շղթայի մեխանիկայի վերանայումներ եւ այլն: Մեծ գիտնականի գիտական գործունեության ընդհանուր հայտարարում տասնյակ հոդվածներ են հրապարակված ռուսերեն եւ անգլերեն, «Նեյտրոնային աստղերի ֆիզիկա» ստվարածավալ աշխատությունը, որը գլուխգործոց է: Գիտության այդ վաստակավոր գործչի դասախոսական գործունեության արդյունքը տեսաբան-ֆիզիկոսների հարյուրավոր կադրերն են, իր ղեկավարությամբ տասներեք թեկնածուական եւ յոթ դոկտորական ատենախոսություններ, ֆիզիկայի ֆակուլտետի ուսանողների համար հայերեն եւ ռուսերեն երկու դասագիրք «Տարածություն-ժամանակ-գրավիտացիա» եւ «Քվանտային մեխանիկա»՝ Է. Չուբարյանի համահեղինակությամբ:

Գուրգեն Սահակյանը ֆիզիկայի եւ աստղաֆիզիկայի նշանավոր դեմքերից է: Նա հիշեցնում է արդեն մարած-մոխրացած այն աստղերից մեկին, որի ճառագած լույսը կտրելու-անցնելու է դեռ երկար ժամանակ ու տարածություն:

ԺԱՆՆԱ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է աճուրդ ներքոհիշյալ քաղաքաշինական հողի օտարման համար հետեւյալ նպատակով

Աճուրդով օտարվող հողամասի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն/գտնվելու վայրը	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ Մեկնարկային գինը հազ. դրամ	Նպատակը
1	Քանաքեռ-Զեյթուն Բաբայան փողոցին հարող տարածք	Ա 03/82 550քմ 1 մլն 635 հազ. դրամ	բնակելի տան շինարարության համար

Աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն՝

ՀՀ քաղաքացիներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի այլ սուբյեկտներ ու հողօգտագործողներ:

Աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչություն (սենյակ 309, հեռ.՝ 54-18-62):

Աճուրդը կայանալու է 2003 թ. հոկտեմբերի 17-ին, ժ. 16:00-ին, Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում (Գ. Լուսավորչի 13): Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է ս. թ. հոկտեմբերի 14-ից:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Լրացուցիչ հայտնվում է, որ Աբովյան հ. 26 Ա շենքի բակում գտնվող հավելկառույցից դուրս գրված կենտրոնական ջերմային հանգույցի շենքի աճուրդային վաճառքը կայանալու է ս. թ. հոկտեմբերի 17-ին, ժամը 16:00-ին, Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում (Գ. Լուսավորչի 13):

Աճուրդով վաճառվող օբյեկտի ելակետային տվյալներն են.

Հասցեն՝ Աբովյան հ. 26 Ա շենքի բակում

Կառուցապատման տարեթիվը՝ 1983 թ.

Տեսակը՝ կիսանկուղային (գրունտային մակարդակից բարձր 120 սմ)

Մակերեսը՝ 205.2 քմ, ծավալը՝ 923 քմ

Մեկնարկային գինը՝ 4.96 մլն դրամ (առանց ԱԱՀ-ի)

Աճուրդին առաջնահերթ պայմանն է՝ գնորդի (հաղթողի) կողմից շրջակա շենքերի ջերմամատակարարման համար անհրաժեշտ կաթսայատան նոր շենքի կառուցումը:

Գնորդը կատարելու է նաեւ ջերմային հանգույցի դուրս գրված հիմնական միջոցների (սարքավորումների) ապամոնտաժման եւ «Ջերմային տնտեսություն» ՊՓԲԸ-ի նշած պահեստավորման վայր տեղափոխումը:

Աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն ՀՀ քաղաքացիներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի այլ սուբյեկտներ:

Աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչություն (սենյակ 309, հեռ.՝ 54-18-62): Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է ս. թ. հոկտեմբերի 14-ից:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

---

1. Բեռնատար ավտոմոբիլային տրանսպորտային միջոցների վաղեմության ժամկետի 20-րդ տարին լրանալուց հետո տվյալ ավտոմոբիլային տրանսպորտային միջոցի համար գույքահարկ չի հաշվարկվում եւ չի վճարվում:

2. Ավտոմոբիլային տրանսպորտային միջոցներից եւ մեխանիզմներից վնասակար նյութերի արտանետման դիմաց սահմանված են հետեւյալ դրույքաչափերը՝ ըստ շարժիչի հզորության.

մինչեւ 50 Ձ	10 x Ձ դրամ,
51-80 Ձ	20 x Ձ դրամ,
81-100 Ձ	30 x Ձ դրամ,
101-150 Ձ	40 x Ձ դրամ,
151-200 Ձ	50 x Ձ դրամ,
201-250 Ձ	60 x Ձ դրամ,
251-300 Ձ	70 x Ձ դրամ,
300-ից ավելի	100 x Ձ դրամ,

որտեղ Ձ-ն հզորությունն է՝ արտահայտված ձիաուժերով:

3. Տեխնիկական զննությունն անցնելու վերաբերյալ համապատասխան փաստաթուղթ (կտրոն) տալու համար՝ 6000 դրամ:

ՀՀ ոստիկանության պետավտոտեսչության վարչություն

ՄԱՆՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր թերթում անվճար հայտարարություններ հրապարակելու ցանկություն ունեցողներին խնդրում ենք դրանք գրավոր ներկայացնել խմբագրության տնօրենությանը: Հասցեն՝ Հանրապետության 47:

- Վաճառվում է Մ. Խորենացու 3-րդ նրբ., տուն 17, բնակելի 2 սենյակ, 33.2 քմ, օժանդակ կառույց 32 քմ, առանց միջնորդի: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 63-88-93:
- Կգնեմ PETROF 115 մոդելի դաշնամուր: Հեռ. 533051:
- Տրվում է վարձով 2 սենյականոց շեղ նորոգված եւ կահավորված բնակարան Կոմիտաս թաղամասում: Վարձը 180 դոլար: Հեռ. 23-35-04:
- Վաճառվում է հողատարածք (հարմար է արտադրության համար) 1200 քմ, հասցեն Նորագավիթ, 4-րդ փ. 30 տուն: Տուն 4 սեն., 1 հարկում, լողավազանով, ծառերով, ավտոտնակով: Հեռ. 54-21-94, 8-98 (Էդիկ):
- Վաճառվում է նոր տումբայով «Չայկա» կարի մեքենա էլ. շարժիչով: Գինը 100 դոլար: BMW-520 ավտոմեքենայի հետնամասի պահեստամասեր շատ էժան գնով: Հեռ. 53-36-07:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան Սարյան փողոցում, 9/5 հարկ, արեւկող, մաքուր, չբնակեցված, առանց միջնորդի: Նախնական գինը՝ 23.000 դոլար: Հեռ. 63-70-69:
- Բուժում եմ մաշկային հիվանդություններ փսորիազ, նեյրոդերմիտ, այրվածքներ եւ այլն, նաեւ շաքարախտ: Հեռ. 27-44-28 (աշխ.), Գալինա:
- Փնտրում եմ հովանավորներ իմ բանաստեղծությունների հրատարակման եւ իրացման համար: Բանաստեղծությունների ժանրը լիրիկական է: Ունեմ 2 ժողովածու՝ «Անմոռաց երգեր» եւ «Երգեր ու երազներ»: Հեռ. 77-78-05, Հայկ Դիլբարյան:
- Փնտրում եմ համագործակիցներ հայկական առաջին արտոնագրված գլուխկոտրուկի պատրաստման եւ իրացման գործում: Հեռ. 27-68-70, Նաջարյան Դ.
- Կազմակերպությունը վարձով վերցնում է հագուստներ՝ հարսանեկան (տղայի եւ աղջկա) երեկույթի, թաղման արարողությունների, մանկական շեղության, կենդանիների, բանկետների եւ գործնական արարողությունների, դիմակահանդեսների համար: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ. 61-33-10, 25-25-20:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 12.09.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքներն ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	573.58	567.80	579.30
EUR	1	եվրո	643.38	639.50	647.20
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.71	17.60	19.80

Բոլոր հետաքրքրված անհատներին եւ ընկերություններին

Շիրակի զարգացման կենտրոնը Գյումրիում սույն թվականի սեպտեմբերի 26-28-ին կազմակերպում է եռօրյա միջոցառում՝ Նոր Գյումրի փառատոն:

Միջոցառումների անցկացման համար անհրաժեշտ են ժամանակավոր օգտագործման հովանոցներ:

Այն բոլոր անհատները կամ ընկերությունները, ովքեր պատրաստ են վարձակալությամբ կամ անվճար (որպես իրենց ընկերության գովազդ) եռօրյա օգտագործման նպատակով տրամադրել հովանոցներ, խնդրում ենք դիմել Շիրակի Զարգացման կենտրոն կամ «Ուրբան ինստիտուտի» հայաստանյան մասնաճյուղի Գյումրու գրասենյակ մինչեւ սույն թվականի սեպտեմբերի 15-ը, հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝

(041) 317 04, 2 20 54 Գառնիկ Տոնոյանին

3 39 16, 3 39 61 Օվսաննա Եղոյանին

ArmenTel

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի բաժանորդ, շտապում ենք Ձեզ տեղեկացնել, որ այսուհետեւ Ձեր ամսական հեռախոսային հաշիվը Դուք կարող եք փակ ծրարով ստանալ Երեւանի բաժանորդների սպասարկման կետերում:

ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 9. 2003 Գինը՝ 100 դրամ